

KAM TÖRTÉNET (1980-1990)

Dokumentumok az első évtizedről

Harminc éve, hogy Etnológia Kör néven megszerveződött Csíkszeredában az a Munkacsoport, amely az 1980-as évek második felében Kommunikációs Antropológia Munkacsoport megjelölés alatt, majd a kilencvenes évek első felében KAM-Regionális és Antropológiai Kutatások Központja néven vált ismertté.

A tudományos műhelyek megítélése a szakmai termékek révén lehetséges. De mi van olyan esetben, amikor a szakmai ötletek kivitelezéséhez, az eredmények nyilvános megjelenítéséhez nincsenek meg a feltételek? Amikor sok ötlet vagy projektszerűen elgondolt kezdeményezés – sok esetben a kedvezőtlen feltételek okán – torzóban marad, amikor a kézirat végérvényesen az asztalfiók mélyére kerül? Milyen tudományos megítélést tesz lehetővé mondjuk a KAM sokat emlegetett „Folklorizmus” kötetének elkészítési és kiadási folyamata, amely közel hat év során, pro és kontra érvek nyomására nyerte el végső formáját? S milyen értelemben tudományos teljesítmény a végérvényesen fiókban maradt tanulmány? Olyan kérdések ezek, amelyekre majd az intézet múltja, működése, munkamódszere és teljesítménye iránt

érdeklődők adhatnak válaszokat. A tudományos munkavégzés vállalható és végezhető módozatai három évtized alatt sokféle dokumentumot termeltek. Feljegyzések, tervek, levelek, kutatási dokumentációk, szövegek sokasága rögzíti a folyamatos tanulás és munkavégzés feltételeit és módszereit, eredményeit és kérdőjeleit, belső vagy külső vitáit.

Összeállításunk az első évtized munkájába enged betekintést dokumentumok révén. Az 1989 decemberében összeállított Kronológia az első évtized kereteit vázolja fel. A „Témák, levelek, kiadványok” fejezetbe foglalt dokumentumok a hivatalos és nem hivatalos szakmai összejövetelek, a „tennivaló” listák tematikájába engednek betekintést. E korszak jellemzője a sok-sok téma ajánlás kiadóknak és szerkesztőségeknek, a munkalehetőség és a publikációs lehetőség folytonos, nem egyszer perlekedő hangvételű keresése.

A második fejezetbe foglalt anyagok alig egy évet fognak át („A változás éve”), de ez a rövid időszak is látványosan jelzi azt, hogy a keretfeltételek változása nyomán az állandó keresést és az ajánlatot hogyan váltja fel – szinte egyik napról a másikra – a cselekvés és a mérhető szakmai teljesítmény.

A harmadik fejezet („Elfeledett kéziratok”) ismét visszavisz az 1989 előtti időszakhoz, s szöveghű válogatást közöl abból a 6-7 kötetnyi, a kiadók által nem vállalt vagy éppen visszautasított kéziratok tanulmány-gyűjteményből, amelynek nagy része mindmáig nem olvasható.

Tudománytörténet és társadalomtörténet egyben, amit az intézmény dokumentumanyaga kínál. Közte nem kevés olyan dokumentummal, amelynek közzétételére talán még nem érett meg az idő. Ez az összeállítás csupán betekintést nyújthat a „nem hivatalos”, a kisebbségi intézmények működési paradig-

máját rendszeresen figyelmen kívül hagyó csíkszeredai társadalomtudományi műhely működésébe.

Ez a dokumentum-összeállítás nem készülhetett volna el Jéré Ildikó és Ozsváth Berényi Hajnal munkatársaink odaadó és türelmes munkája nélkül. Közreműködésüket ezúton is köszönjük.

Csíkszereda. 2010. április

Biró A. Zoltán

A CSIKSZEREDAI KOMMUNIKÁCIÓS ANTROPOLÓGIA MUNKACSOPORT

alakulásának kronológiája

- 1979 - Csíkszeredábakerül Biró Zoltán: itt tanár már ezelőtt Túros Endre, Gagyi József; itt él Oláh Sándor és Oláh Irén. Frissen végzett tanárként ide kerülnek Bara Katalin és Bodó Juliánna. Megkezdődik a közös tevékenység kialakítása.
- 1980 - Megalakul, majd többéven keppoztúl működik Dr. Balázs Lajos vezetésével a Megyei Pártkabinetben az Etnológia kör. Az eddig felsoroltakon kívül tagjai még a körnek: Lőrincz József, Dr. Demény István Pál, Kósa-Szántó Vilma, Lukács Borbála, Borbély Ernő, Sándor Dénes, Gáll Elvira. Kialakul egy rendszeres együttdolgozási forma. Az első jelentős közös téma: a FOLKLORIZMUS jelenségeinek vizsgálata.
- 1983 - Megállapodás a Folklorizmus-tanulmánygyűjtemény kiadásáról Szabó Zsolt Kriterion-szerkesztővel.
- 1984 - a kötet végleges változatát összeállítja.
- 1983 - től a kör tagjai csak rendszertelenül ülnék össze; 1985-től már egyáltalán nem lehetséges a nyilvános találkozás-beszélgetés. Ebben az évben Rostás Zoltán interjút készít a kör tagjaival; a megszerkesztett anyag nem jelenhet meg.
- 1985 - től informálisan, "repülő egyetemként" működik a munkacsoport: Bara Katalin, Biró Zoltán, Bodó Juliánna, Gagyi József, Oláh Irén, Oláh Sándor, Túros Endre, valamint az 1984-ben Csíkszeredába került, és a munkába bekapcsolódó Magyarai Mándor László és Magyarai Vincze Enikő. Hetente-két hetente kijelölt témákról tartanak előadásokat-szemináriumokat-vitákat. A munkacsoport tagjai egyre többet közölnek A Hétben és a IETI-ben. Ez utóbbiban négy év alatt közel száz írást jelentetnek meg. 1988-ban IETI számot szerkesztenek a térhasználatról; ez azonban nem jelenhet meg az elképzelt formában /Településeink életvilága/. 1989-ben megjelenik Embertől-emberig címmel a mindennapok kommunikációjáról a munkacsoport tagjai által írott és szerkesztett IETI-szám.
- 1987 - ben jelnik meg az első közös tanulmánygyűjtemény:Néphagyományok új környezetben/tanulmányok a folklorizmus kutatás köréből/, a Kriterion könyvkiadónál. A könyvben jelentkező szemlélet az 1980-as években, a romániai magyar sajtóban a leghűesebb vitát.

Kronológiai változat 1989. december 26-án

A csíkszeredai Kommunikációs Antropológia Munkacsoport alakulásának kronológiája

1979 – Csíkszeredába kerül Biró Zoltán; itt tanár már ezelőtt Túros Endre, Gagyí József; itt él Oláh Sándor és Oláh Irén. Frissen végzett tanárként ide kerülnek Bara Katalin, Bodó Julianna. Megkezdődik a közös tevékenység kialakítása.

1980 – Megalakul, majd több éven keresztül működik (utóbb különböző álnevek alatt) Dr. Balázs Lajos vezetésével a Megyei Pártkabinetben az Etnológia kör. Az eddig felsoroltakon kívül tagjai még a körnek: Lőrincz József, Dr. Demény István Pál, Kósa-Szánthó Vilma, Lukács Borbála, Borbély Ernő, Sándor Dénes, Gáll Elvira. Kialakul egy rendszeres együttműködési forma. Az első jelentős közös téma: a FOLKLORIZMUS jelenségeinek vizsgálata.

1983 – Megállapodás a Folklorizmus-tanulmánygyűjtemény kiadásáról Szabó Zsolt Kriterion-szerkesztővel.

1984 – A kötet végleges változatának az összeállítása. Rostás Zoltán kerekasztal-beszélgetést készít a kör tagjaival; a beszélgetés nem jelenhet meg.

Ebben az évben kerül Csíkszeredába és kapcsolódik be a csoport tevékenységébe Magyarai Vincze Enikő és Magyarai Nándor László.

1983-tól a kör tagjai csak rendszertelenül ülhetnek össze; 1985-től már egyáltalán nem lehetséges a nyilvános találkozás – beszélgetés.

1985-től illegálisan, „repülő egyetemként” működik a munkacsoport: Bara Katalin, Biró Zoltán, Bodó Julianna, Gagyí József, Magyarai Nándor László, Magyarai Vincze Enikő, Oláh Irén, Oláh Sándor, Túros Endre. Hetente, kéthetente kijelölt témákról tartanak előadásokat, szemináriumokat, vitákat.

Rostás Zoltán, a *Hét* szerkesztője egyre nagyobb teret biztosít a munkacsoport tagjainak a *Hét*-ben és a *TETT*-ben. Ekkor kezdődik a *TETT*-cikkek „hulláma”, hiszen négy év alatt több mint 120 írást

jelentetnek meg – többek között a Szervező ember, Szabályozó ember, Képvilág, Hangvilág, Tárgyaink című **TETT**-ek. 1988-ban **TETT**-számot szerkesztenek a térhasználatról; ez azonban nem jelenhet meg az elképzelt formában (Településeink életvilága). A tanulmánygyűjtemény kiegészített formáját felajánlják a DACIA kiadónak; Kerekes György szerkesztő húzza-halasztja, majd elaltatja az ügyet.

1989-ben megjelenik Embertől... emberig címmel a mindennapok kommunikációjáról a munkacsoport tagjai által írott és szerkesztett **TETT**-szám.

1987-ben jelenik meg az első közös tanulmánygyűjteményük a Kriterionnál: Néphagyományok új környezetben (tanulmányok a folklorizmus köréből). A könyvben jelentkező szemlélet kiváltja az 1980-as években, a romániai magyar sajtóban a leghevesebb vitát.

1989-ben megjelenik az ALBATROSZ könyvkiadónál a második közös tanulmánygyűjtemény: „Hát ide figyelj, édes fiam...” (esszék az ifjúságkutatás köréből). Az Albatrosz könyvkiadó szerkesztője, Osváth Annamária első pillanattól támogatta a munkacsoportot.

1987 – A munkacsoport levelezést kezd Gáll Ernővel az értelmiségi ethosz, a „vállalás” kérdéséről. A kiváltó ok az erről vallott nézetek eltérő volta.

1988 – A munkacsoport elkészít Domokos Gézának egy ISMERTE-TÉST a munkacsoport eddig elvégzett, megjelent és kéziratban levő munkájáról-írásairól. A bevezetőben megfogalmazódik egy állásfoglalás a munkacsoport helyéről, szerepéről a romániai magyar kultúra **önreflexiós tevékenységében**. Állásfoglalásukra sem akkor, sem azóta nem figyeltek a megfelelő módon; újra és újra el kellett ismételnük, noha az események, a társadalom mozgás-jelenségei őket igazolták.

1988-ban Rostás Zoltánnak a Ráduly-könyv kapcsán kialakult vitát záró cikkében, valamint Gáll Ernőnek az **Utunkban** egy népi önélet-írás-kötetről írott recenziójában a nyilvánosság elé kerül a kommunikációs antropológia, valamint a munkacsoport megnevezés.

1989-ben a **Korunk**-évkönyvben tömbszerűen jelentkezik a munkacsoport; a cenzúra nem engedi az anyag megjelenését. A **Korunk** szerkesztői sorozatosan visszautasítják a munkacsoport együttműködési javaslatait.

1989 – Az együttműködés továbbfejlesztése: Kommunikációs Antropológia füzetek tervezése és megírása –

I. füzet – A romániai magyar kultúra intézményeinek elemzése

II. füzet – Nem minden környezet, ami zöld (a mentális környezet, a környezetépítés jelenségei) – mindkét füzet nyomdakész állapotban van

III. füzet – Közösségek alakulása, léte, felbomlása (szerkesztés alatt)

IV. füzet – Tizenévesek átmeneti rítusai (előkészületben)

1989 május – Gáll Ernőnek írt levélben elhangzik a kijelentés: a romániai magyar társadalom, ellentétben azzal, amit az értelmiségiek kialakította és működtette kép „valósága” mutat, kifele tart a dezorganizáltság „hullámvölgyéből”, megkezdődött egy önszerveződési, reorganizációs folyamat. Az értelmiségnek az lenne a kötelessége, hogy erre fokozottabban figyeljen, és komoly elemző, átértelmező munkába kell hogy kezdjen, máskülönben messze elmarad a társadalom mögött, és egyre több jelenség lesz érthetetlen és megmagyarázhatatlan számára.

1989 október 1, vasárnap. Gáll Ernő és Rostás Zoltán részvételével egész napos munkatanácskozás Csíkszeredában. A munkacsoport megfogalmazza, hogy a közelgő változás sürgeti azt, hogy a romániai magyar társadalom jelen valóságáról illúzióktól mentes, tudományos képet nyerjenek. Éppen ezért a napi cikkírási feladatokat mellőzve, teljes energiáját az ilyen jellegű feladatok tervezésére és elvégzésére fordítja ezután. Ugyanakkor megfogalmazódik, hogy a fordulat utáni nemzetiégi újjászerveződés távlataiban nem lehet sikeres, ha nincs tudományosan megalapozva. Ezt a feladatot vállalja ezután – egyelőre konkrét megbízók, az aktuális feladatokra való lebontás nélkül – a Munkacsoport. Ettől a naptól kezdve nekifogtak a Munkacsoport füzetek kimunkálásához.

1989 december 22 – A (tudományos) jóslás igazának próbája a beteljesedés.

Csíkszereda, 1989. december 26.

TÉMÁK, LEVELEK, KIADVÁNYOK

Kutatás és/vagy Tanulás?

Egy évtized találkozási keretei és formái: Etnológia kör, Irodalmi kör, Szociológia Kör, Tudszoc Tanfolyam, Nevelés-Kultúra Kör, sok-ok alkalmi vagy rendszeres esti-éjszakai szakmai összejövetel magánlakásban amikor már semmiféle hivatalos-formális összejövetel nem volt lehetséges. Minden találkozó keretében pedig egy-egy szakmai problémafölvetés, frissen olvasott tanulmányok bemutatása és vitája, éppen soronlévő publikációs terv megbeszélése, egyéni vagy közös kutatási téma került napirendre.

A lista nyilván korántsem teljes. Az egykori jegyzetekből kiválasztott és címszerűen felsorolt témák a tájékozódás és a szakmai tematizáció egy évtizedes gyakorlatáról adnak hírt...

1980. III. 13. Az Irodalmi Kör vendéglőadója Székely János: Egy rögeszme genezise.

1980. X. 6. Megbeszélés az Etnológiai Kör indításáról, szervezeti kereteiről, a megbeszélések tematikájáról. Tervezett indítás: 1980. október 23.

1980. XI. 25. Megbeszélés az Etnológia kör működtetéséről, szakmai feladatvállalásokról

1980. XII. 9. Az Etnológia Kör vendéglőadója Rostás Zoltán (Bukarest). Téma: társadalom kutatási módszertan

1981 (év eleje) Etnológia Kör: A kommunikáció

1981. III. 3. Az Etnológia Kör vendéglőadói: Várhegyi István, Pillich László (Kolozsvár). Téma: Társadalomkutatási problémák, tapasztalatok.

1981. III. 24. Etnológia Kör. Téma: a közösség és az interakciós elemzés

190. XI. 2. ETNOLOGIA - RÖZ

Bevezető + az etn. sz. lényege

- kultúr. fogalom, az emberiség által megalkotott és megőrzött értékek összessége
- kultúr. örökség
- kultúr. örökség
- kultúr. örökség

Büchler S.

- + a kultúra mint thing
- + a kultúra mint thing
- + a kultúra mint thing
- + a kultúra mint thing
- + a kultúra mint thing

S. 111

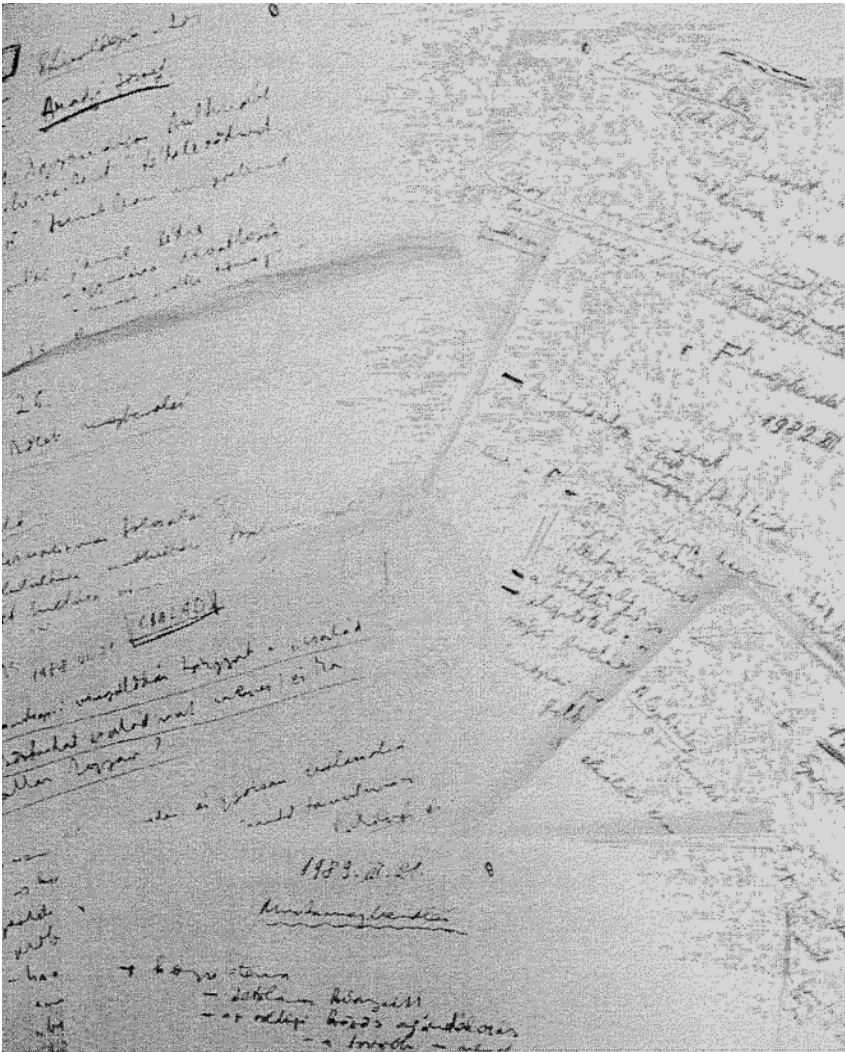
- + a kultúra mint thing
- + a kultúra mint thing
- a kultúra mint thing

Egy jó példa

a kultúra mint thing egy jó példa lehet a kultúra mint thing

1981. V. 5. Az Etnológia Kör vendéglőadója Aradi József (Korunk, Kolozsvár): Közösség, szerveződés, rítus, identitás
1981. V. 12. Etnológia Kör: Lévi-Strauss strukturalizmusa
1981. V. 19. Etnológia Kör: Irodalom, könyv, olvasás-Róbert Escarpit tanulmányai.
1981. III. 5. Megbeszélés: a Lakás TETT tervezése, cikk témák. A lakás kommunikációs funkciói.
1981. Etnológia Kör: Évadzáró ülés
1982. I. 15. Etnológia Kör: Hiedelem és jóslás
1982. III. 26. Etnológia Kör. Réteghelyzet – rétegtudat
1982. V. 20. Az Etnológia Kör vendéglőadója Farkas László. Téma: Közgazdaság és szociológia - a hiány
1982. VI. 14. Téma: Folklorizmus munkaterv
1982. X. 14. Etnológia Kör. Téma: a mítosz.
1982. X. 28. Az Etnológia Kör vendége Garda Dezső. Téma: Gyergyó története.
1982. XII. 2. Téma: megbeszélés a folklorizmus kötet tervéről.
1983. II. 23. Megbeszélés a folklorizmus kutatásról
1983. Folklorizmus téma: bemutatás és vita Sepsiszentgyörgyön.
1983. Etnológia Kör: Az akkulturáció. (Gearing, F. Anthropology and Education alapján).
1983. Az Etnológia Kör vendéglőadója Pillich László: Korszerű néprajz-tudomány. (Andrásfalvy Bertalan munkái alapján).
1983. VI. 2. Nevelés – Kultúra Kör: A Közösség
1983. VI. 7. Tánc antropológia
1984. IX. 17. Egy helyi közösség vizsgálata. Fenyőkút.
1984. X. 1. Téma: A tragikum tragédiája. Biró Béla könyvének elemzése.
1984. XI. 20. Téma: A francia posztstrukturalizmus
1985. II. 6. Szociológia Kör: A román szociológiai hagyomány. Dimitrie Gusti.
1985. II. 13. Szociológia Kör: Családszociológia
1985. II. 27. Szociológia Kör: Értékszociológia.

1985. Szociológia Kör: Az oral history
1985. III. 1. Téma: A hatalom nyelve. Molnár Gusztáv „Ó, Anglia, Anglia” című kötete.
1985. III. 15. Téma: az ál-közösségek (Hankiss E., szimbolikus antropológia, Mérei Ferenc tanulmánya az utalásról).
1985. III. 25. Téma: Kurt Lewin mezőelmélete
1985. III. 27. Az Irodalmi Kör vendége Kovács András Ferenc. Téma: a manierizmus (Borges).
1985. III. Szociológia Kör: a szubkultúrák
1985. IV. 17 Szociológia Kör: Faluszociológia.
1985. IV. 18. A jóslás Fenyőkúton
1985. IV. 26. Téma: Gombrowicz naplója
1985. V. 3. Téma: A krízishelyzet
1985. V. 16. Téma: Episztemológiai kérdések, az érték-probléma a társadalomtudományban.
1985. V. 21. Téma: Orvell
1985. V. 28. Téma: Az amerikai posztmodern regény.
1985. X. 23. Téma: A fenomenológia a társadalomtudományban
1985. XI. 10. márc. 20. Téma: A középkor művészete
1985. XI. 11. Szociológia Kör/Tanfolyam: Semnificatia documentelor sociale. S. Chelcea könyve alapján.
1985. XI. 20. Az Irodalmi Kör vendégelőadója Tánczos Vilmos, Kolozsvár. Téma: Emlékirat irodalom – személyiségfejlődés.
1985. XI. 24. Téma: Az ethogeny paradigma. R. Harre, P. Marsh. Az anarchia szabályszerűségei.
1985. XI. 26. Szociológia Kör: Berecz János könyve.
1985. XII. 11. Irodalmi Kör: A Toldi mitológiai háttere (Hoppál Mihály tanulmánya alapján)
1985. XII. 17 Szociológia Kör: Lévi-Strauss – a strukturalizmus mint kutatási paradigma.
1986. I. 31. Téma: Jürgen Habermas.
1986. II. 5. Szociológia Kör/Tanfolyam: A kultúra diakron jellege.

Szakmai megbeszélésekről készített feljegyzések

1986. II. 26. Szociológia Kör/Tanfolyam: Kultúra és hatalom (Ch. de Lauwe könyve alapján).
1986. Téma: az Identitás. Pataki Ferenc tanulmánya alapján, Valóság 1986. 6.
1986. IV. 24. Téma: Bourdieu – Vázlat a gyakorlat elméletéről.
1986. IV. 26. Téma: A bizánci paradigma. (P.Gábor Mózes tanulmánya, Valóság 1985. 12.).
1986. V. 9. A Szociológia Kör/Tanfolyam vendégelőadója: Ion Aluas professzor, Kolozsvár. Téma: az életminőség.
1986. V. 21. Téma: Kovács András Ferenc költészete, az iskolai „költő kép”.
1986. VI. 20. Téma: Mentális képek és társadalom elmélet (M. Maruyama)
1986. VI. 26. Megbeszélés az Ifjúságkötet készítéséről
1986. X. 7. Téma: Hermann Bausinger tanulmánya az identitásról
1986. X. 14. Szociológia Kör/Tanfolyam: Fred Mahler könyvének elemzése (Tineretea in timp si spatiu).
1986. X. 28. Téma: Goffman – Érintkezések. Játék és komolyság.
1987. II. 9. Téma: A városi térben való tájékozódás szemiológiája. G. Mounin tanulmánya: Current Athropology 1980. 4.
1987. II. 25. Téma: R. Barthes szemiológiája, mindennapi mítoszaink és a zárlatos kommunikáció.
1987. V. 19. Téma: Életmód – városantropológia. Niedermüller Péter tanulmányának elemzése.
1987. V. 26. Téma: Az időfelosztása mint társadalmi probléma. Az idő és mi. (Vitányi Iván, Lányi Gusztáv tanulmányai).
1987. VI. 5. Téma: A jóslás mint a társadalmi idő termelésének része.
1987. X. 7. Téma: A természeti és a tudomány viszonya.
1987. X. 15. Téma: Szokás termelődés – egy antropológiai tanulmánygyűjtemény.
1987. X. 18. Téma: A Folklorizmus kötet recenzióinak megbeszélése.
1987. X. 23. Téma: Térhasználat és identitás egy konkrét helyzetben.

1987. X. 26. Téma: munkatervek megbeszélése (Tárgy TETT, Család kötet, Ember és környezet kötet, Divat TETT, Közösség kötet.
1987. XI. 2. Téma: Network analysis
1987. XI. 23. Téma: A közösségek – rendszerelméleti megközelítés.
1987. XI. 30. Téma: A közösség. Rendszer prekurzor.
1987. XII. 18. Téma: Pezsgő az antropológiában. Louis Sass cikke.
1988. V. 10. Téma: Megbeszélés a Család kötet tematikáiról.
1988. V. 17. Téma: A szociális identitás paradoxonai (Garai László tanulmánya, Pszichológia 1988. 2.)
1988. V. 31. Téma: A rokonság. (Nicolae Constantinescu könyve)
1988. VI. 21. Téma: Képezheti-e antropológiai vizsgálat tárgyát a család?
1988. X. 18. Téma: Vintila Mihailescu tanulmányai (intuitii arhetipale,)
1988. X. 31. Téma: Clifford Geertz munkássága. P.Shankman és Keesing tanulmányai alapján. CA. 25. 3.
1988. X. 25. Szociobiológia és emberi viselkedés. David Barrash alapján).
1988. XI. 22. Téma: Bronislaw Malinowski tanulmányai
1988. XII. 1. Téma: A giccs.
1988. XII. 9. Téma: A tanúság hermeneutikája (P. Ricoeur).
1989. I. 10. Téma: Mircea Eliade – A szent és a profán
1989. I. 17. Téma: Bahtyin – A szó az életben és a költészetben.
1989. II. 14. Téma: Tréfás nyelvi kapcsolatok.
1989. II. 28. Téma: Az agresszió.
1989. III. 7. Téma: Az élettörténet (Jeff Todd Titon)
1989. III. 21. Munkamegbeszélés a folyó közös munkákról, publikációs tervekről.
1989. IV. 19. Téma: Az emlékezés.
1989. IV. 24. Téma: Konrad Köstlin – Folklor az életrajzban. Hazugságtörténetek
1989. V. 2. Téma: Idő és nyelv (Eugenio Coserini).

o Amimacis (Kochanovits - 1989. dec. 13.)

- it a nyersított, udai kőbányán van az
- az A. - belső modellje
- ① - a nyersített "A"
 - az amimacis minden kőbányán van
- ② - szelvény: A?
 - jellemzői:
 - heterogén anyag
 - van egy kőbányán belülről
 - feltételek az amimacis
 - az utolsó kőbányán, kőb.
 - a feltételek változhatnak
 - amimacis - kőb.
 - a kőbányán van az utolsó kőb.
 - kőb.
 - az A. minden kőbányán van
 - kőb.
- ③ megfigyelések A
 - jellemzői:
 - "kőbányán", "kőb." van
 - van egy kőbányán belülről, kőb.
 - a kőbányán van az utolsó kőb.
 - kőb.
 - a kőbányán van az utolsó kőb.
 - kőb.
 - a kőbányán van az utolsó kőb.
 - kőb.
 - a kőbányán van az utolsó kőb.
 - kőb.

!!!

van 3 kőbányán minden kőbányán feltételek, az utolsó kőbányán - kőb.

Szakmai megbeszélés, 1989. december 13.

1989. V. 6. Téma: Megbeszélés a csoport szakmai munkájáról, szemléletéről, a tennivalókról
1989. VI. 2. Téma: Jung – archetípusok.
1989. VI. 6. Téma: Interpretáció az emberi természetről a kommunikáció ürügyén.
1989. X. 1. Vendégünk Gáll Ernő. Téma: A Korunk keletkezési körülményei.
1989. X. 3. Téma: Bourdieu – Le sens pratique.
1989. X. 11. Téma: Bourdieu – a szimbolikus tőke
1989. X. 25. Téma: Bourdieu – képviselet és politikai fetisizmus. Valóság 1988. 4.
1989. XII. 13. Téma: Az animáció elméleti és gyakorlati kérdései.

Tennivaló listák

Tennivalók 1983. június

- A Hét Évkönyv -2 hét, iskola, család ünnep
- Bahtyin
- Benrstein
- IX -X-es fogalmazástanítás
- Könyv - Bibl.
- Az anarchia
- Az ünnep
- Ethogeny – (a Hét)
- Habermas könyv
- Módszertan kötet ...
- Játék – probléma
- Korondi anyag
- Komm. kötet – terv, részletek
- Doktori téma – metafora, intézés
- Tanulmányközlési lehetőségek keresése
- Folklorizmus – még ami kell, előszó, szerkesztés

Budapest : 193. IX. P.

Röntgen :
 - cell a két fotográfia +
 - a. h. - f. - megmunkált anyagok +
 - ~~FTA~~ ~~rádió~~
 Eszterka

Sz. S. :
 - A. D. - ... +
 - D. ... +
 - Miközben -

B. K. - jétek - ...
 + ...
 + ...

Utasítások :
 - ...
 - ...
 - ...
 - ...

+ Alkalmazás : - 2 ...
 - ...
 - ...
 - ...

+ B.C.S. - ...
 - ...

+ ...
 - ...

+ ...
 - P.
 - ...
 - ...

Ch. P. I. 103. ○

„Munkaterv” bukaresti utazáshoz

- N – K kör – terv, megbeszélés, kötet
- Módszertan cikk – a Hét– megnézni
- Utazás Bukarestbe – Rostás, R. M., Sz.i, Művelődés
- N – K kötet

Feljegyzés – bukaresti út 1983. IX. 8.

Rostás

- cikk a Hét évkönyvbe
- O.H. – Folklorizmus – népművészeti mozgalom
- FTM kötet
- Estetica ceremonialului social, Vasile Golban

Sz..

- A.K. kötet – vinni
- D téma
- Módszertan kötet téma – javaslat – terv

B.K. – játék téma ötlet

- vásárolni: kávé, tea, csokoládé

Művelődés:

- játék téma ötlet
- reprezentációs népi közösségek története
- egyéb

Akadémiai Könyvárba 2 kép, munkahelyi igazolás

BCS – Bibliotecii utca

A.J. Folklorizmus előszó, egyebek, Bausinger és a Rubik kocka
Olvasmányok, könyvek

-Turner V.W. The Ritual Process. Structure and Anti-Structure
1977. II. 638293

-Eliade – Folclorul ca instrument de cunoastere 1937. II.151287

-Ivanov – Kretszkij szbornyik

-Meletyinszkij – Poetika mifa

-Greimas – Despre sens.Eseuri semiotice. Buc.Univers 1977.

-Radcliffe-Brown – Structure and Funktion in Primitive Society.

London 1971.

-M-Eliade – Limbajele secrete. Buc. 1938. II.155224

Tennivalók 1984. február

- „Akadályozott kommunikáció”
 - gépelni– család a.k.tanulmány
 - rituálé- megírni
 - nyelvművelés– megírni
 - a fogalmazástanítás alapelvei – 10 oldal megvan – befejezni
- Folklorizmus
 - kivonat
 - francia szövegek stb.
- D.téma– anyaggyűjtés, tájékozódás
- TETT öltözet
 - befejezni a cikket, gépelni
 - sürgetni
- Recenziók
 - Golban– gépelni
 - Steiner– gépelni
 - Recepcióesztétika?!
- Bukarest
 - vinni Sz-nak a Család A.K. szöveget
 - visszakérni R.M-tól a fogalmazás kéziratot

Tennivalók 1986. augusztus

- „A” (angolnyelv tanulása)
- Folklorizmus kötet
- Ifjúság téma– tervek, vázlatok, recenziók
- D – téma: módszertani anyag, előadás anyag, angol változat
- Közösség téma: vitaanyagot összeszedni, átgondolni a BP-i vélemények után, fogalmak
- Mental maps – megírni (NYIRK)
- Recenziók:
 - Környezettéma (A Hét)
 - Anyanyelvi nevelés (NYIRK)
 - Bahtyin – recenzió, cikk
- Igaz Szó – Felvételi dolgozatok elemzése

- „V” téma– megbeszélés, tervek, ha bejön az Aluas féle javaslat azzal összevetni
- Korond téma
- Anyanyelvi nevelés téma: rövid összefoglaló bemutatás
- ...
- „A” !!! program kell
- FKV kötet – zárótanulmány, montázs befejezése, Sürgős
- V téma
- Korond téma
- Közösségkötet -bibliográfia
- Családkötet – bibl., előszó, idegen nyelvű összefoglalók, Sürgős
- Korunk:
- Kommunikációs antropológia tanulmány
- Szemle: Viitorul Social-ról általában
- A Hét: anyagok, elemzés
- TETT:
- Ergonómia– megmutatni a vázlatot mindenkinek
- Etológia– 4-5 anyag, apróbb anyagok
- Ifjúság kötet: stratégia, szövegek
- Oral History kötet – tárgyalások ezen a héten
- Összeállítás téma: „A Nő”

Tennivalók 1987. nov. 20.

- „A”
- FKV
 - gépelni a Kapcsolathálók írást
 - összeállítás – előszó, montázs
 - elolvastatni
- Közösség téma
 - anyagot küldeni (saját anyag 1,2 pötterv, 340 flekk, román szerzők 2,3, fordítás)
 - a kiadónál emlegetni
- Család téma
 - levelet írni
 - vázlatokat begyűjteni, leadni
- Település

- saját anyag, –tárgyalások
- gépelni, szerkesztő legyen R., ez a név szerepeljen
- Tárgy TETT
- gépelni – kulcsok és zárok
- apró anyagok
- D téma – anyaggyűjtés
- Korond téma
- A Hétbe recenziók
- Tineretul aniilor 80
- Vasile Dem Zamfirescu – gépelni
- Rokonság
- Viitorul Social 1–1,5 flekk
- Dialektológiai Intézet Kiadványa – 1 oldal
- Korunk
- pályaválasztás
- Joking relationships
- Dialektológiai Intézet kiadványa
- Recenziók
- Traditii de munca, – Lectura textului folcloric
- Relatii de rudenie
- A.N. ??
- TETT – kreativitás
- animáció
- J.R.
- Divat Évkönyv
- Stahl – J.R.
- antropológiai intézet – J.R.szövegeket megnézetni
- Aluas tanulmány
- D.G.– 1. tájékoztató, 2. mem.,3. bibl.
- megnézni a R.J. román fordítást, rövidítés (Viitorul Soc., angol változat)

Tennivalók 1988. nov. 3.

- „A” (angol nyelv tanulás)
- FKV(
- D.téma
- Korond téma

- „Település”
- Közösség: vinni az Ajánlást, anyagcsere, bibliográfia
- Család: anyagok, Bevezetés, román anyagok
- Korunk:
 - kerekasztal összeállítások
 - Dialekt. Int. Évkönyve
 - Komm. antropológia.– program tanulmány
 - Recenzió – Rostás könyve
- Kommunikációs TETT– fordítások, H.Wald, Eliade, kerekasztal
- A Hét:
 - Lévi-Strauss – tervek
 - Dialket. Int
 - Víták (pedagógia, tudomány, giccs)
 - Véleményezés
- Kriterion – ismertető, levél
- Albatrosz – Javaslát – megírni és elküldeni
- Bukarest:
 - FKV– javítás
 - Albatrosz– javaslat
 - A Hét– „Rosszul tudjuk” anyag
 - Tudományterjesztés– recenzálási gyakorlat
 - Giccs téma – ezt megszervezni december folyamán
 - Angol fordítás
 - TETT
 - Tanulás TETT
- Levél: S.
- Levél S.L.
- Stahl féle fordítások

Tennivalók 1989. február

1

- A

- FKV - igazgatási feladatok

- ügyintézési

- D. tétel

- Roland - tétel

- K. Szabó - tétel - 1000-1000

- család

- 1000 - 1000
- 1000 - 1000
- 1000 - 1000

← Bitt.

- K. Szabó - tétel

- H. tétel

- az állam feladatai
- az állam feladatai

→

- 1000 - 1000

Ergonomika

- 1000 - 1000
- 1000 - 1000

→ 1000 - 1000

1000 - 1000

1000 - 1000

F. tétel

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

- 1000 - 1000

Tennivalók 1989. február

Tennivalók 1989. február

- „A
- FKV – zárótanulmány, előszó
- D téma
- Korond Téma
- Közösség kötet ügy
 - bibl.
 - érdeklődni
- Család kötet
 - előszó – gépelni
 - fordítások – elkérni
 - szerkesztés
 - anyagok, bibl
- Korunk
 - kommunikációs antropológia tanulmány
- a Hét
 - rec. Viitorul Social
 - az Elemzés kibővítése
 - anyagok: „A javadat akarom...”, Rev. de eth.si folclor, Iasi-i kiadvány
- TETT ergonómia– még anyagot kérni, témákat rögzíteni, 4–5 anyag plusz apróságok
- Ifjúság kötet– stratégia, szövegek?
- Korunk kerekasztal
- G-tól elkérni
 - Jasi kötet
 - Bourdieu szövegek
 - Aluas anyagai
 - Viitorul Social
- konferenciákban gondolkodni
- Albatrosz – kötetterv
- Korunk – Környezet anyag
- angol fordítás Pop
- KAM kerekasztal probléma – egy közös anyag!
 - vita, –montázs, –tanulmány

Levelek Rostás Zoltán részére

Kedves Zoltán!

Nagyon röviden beszélek, mert igen későre jár:

Itt küldöm a –recenziót, sajnos hosszú, túl sok a mondanivalóm. Mit lehet vele tenni? Nem tudtam elolvasatni senkivel.

Arecenzióját – ha lehet – őrizd meg, mert nagyon kellene nekem a gyűjteménybe. A napokban válaszolunk is neki.

..... úr megírta a cikket – önerőből! Nagyon kér, hogy nézd meg, mert ő még nem vitatkozott és nem akarna holmi elírások, rossz fogalmazások miatt fedetlen maradni. Persze tartalmi kérdésekben hajlandó harcolni.

Küldök két anyagot a megbeszélte sorozatból. Legyen ez tárgyalási alap, ha nem érett meg a dolog akkor újragondolom. Még más szövegeket is tervezek

Az emlékezés nyelve

A nagyotthalló ember (itt arról van szó, amikor valaki – védekezés gyanánt – szövegeléssel elnyomja a partnert

Az intim beszéd

„Ide nézzetek, ez én vagyok!” – az új szerep túljátszott viselkedést kíván.

Az egészet úgy lehetne beállítani, hogy *mindennapi beszédvilágunk* vagy valami efféle

Barátsággal üdvözöl

1987. szept. 10.

* * *

Kedves Koltón!

Megy veszem észre, mindennap több levelet küldök mint anyagot. Az enyém én részben küldökük is, azelőtt ez a mentő-geper, miért írok legyen írok. Műve veszem a szerzője leje-
imat.

Belékeltem küldök egy "Könyvtarvezető", ami mind egy szög megjelöl a valószínű, kivéve a január végi leendő lefordítás, mert az utóbbi hetekben nem tudtam dolgozni. Ha ezt az elgondolást Te is élethépeken találod, akkor talán volna javaslatunk kellene valahogy eljuttatni ezt a javaslatot, én rövidesen küldöm a teljes kéziratot is. Nem tudom még ott dolgozik-e és foglalkozik-e ilyen dolgokkal. A magam számára ezeket a témákat nagyon fontosnak tartom, éjjel-nappal ezekkel foglalkozom. Ami a KMKX Kriterionnál lévő kéziratomat illeti (a zárlatos közleményekről szóló tanulmánykötet), annak nem jósolok semmi jövőt, azt hiszem ejetni kellene. Ez valószínűleg azért van így, mert mindig a megfontoló dolgok érdekelnek és nem az amit már megismertem. Sajnos mostanában még nem tudok utazni, ezért kérem, hogy ezt a javaslatod valahogy juttasd el.

Van egy közfelfogott gondunk is, amit szintén szöveg kellett volna megbeszélni, de nem tudott rá sikalon. A dolog itt úgy áll, hogy minket az ifjúdolg-kötet előtt én utóm egyfolytában ugyanez a szöveg probléma foglalkoztat, mégpedig az emberi közösségek világa. Amióta a Szászly-BETT megjelent itt egyfolytában üldözik az emberek, hogy ebből a té. akár kellene valami negyon konoly antropológiai tanulmánykötet szerezni. Én azt hiszem, hogy egy ilyen munka névben lenne, mert végre tudományos érvek az halójába fogva is megírhatnók a sok-sok BETT-cikk mögött meghírdő szöveget.

Egy levél a sok közül, folyó ügyekről...

Kedves Zoltán!

Ahogy veszem észre, ma holnap több levelet küldünk mint anyagot. Az enyém részben közérdekű is, szolgáljon ez a mentségemre, amiért ilyen hosszsan írok. Előre veszem a személyes bajaimat.

Mellékelten küldök egy „könyvtervezetet”, ami mind egy szóig megfelel a valóságnak, kivéve a január végi leadási határidőt, mert az utóbbi hetekben nem tudtam dolgozni. Ha ezt az elgondolást Te is életképesnek találnád, akkor talán M. G.-nek kellene valahogy eljuttasd ezt a javaslatot, én rövidesen küldeném a teljes kéziratot is. Nem tudom még ott dolgozik-e és foglalkozik-e ilyen dolgokkal. A magam számára ezeket a témákat nagyon fontosnak tartom, éjjel-nappal ezekkel foglalkozom. Ami a Kritérionnál lévő kéziratomat illeti (a zártatos kommunikációról szóló tanulmányhalmaz), annak nem jósok semmi jövőt, azt hiszem ejteni kellene. Ez valószínűleg azért van így, mert mindig a megírandó dolgok érdekelnek és nem az amit már megcsináltam. Sajnos mostanában még nem tudok utazni, ezért kérnélek, hogy ezt a javaslatod valahogy juttasd el.

Van egy közérdekű gondunk is, amit szintén szóban kellett volna megbeszélni, de nem adódott rá alkalom. A dolog itt úgy áll, hogy minket az ifjúság-kötet előtt és után egyfolytában ugyanaz a probléma foglalkoztat, mégpedig az emberi közösségek világa. Amióta a Szabály-TETT megjelent itt egyfolytában öldökölnek az emberek, hogy ebből a témakörből kellene valami *nagyon komoly* antropológiai tanulmányhalmazt összeállítani. Én az hiszem, hogy egy ilyen munka nóvum lenne, mert végre tudományos érvek hálójában fogva is megírhatnók a sok-sok TETT-cikk mögött meghúzódó szemléletet.

A komolyság alatt az ún. tudományos igényességet és ugyanakkor az alapkutatót értem (már elnézést, hogy egy ilyen porfészekben ilyesmiket merek megfogalmazni). Sajnos ezek olyan művek lennének, amelyekkel a Kritérium – legalábbis szerintem – szóba sem áll. De hadd mondjam el, hogy hol állunk most:

– összeszedtünk egy csomó tudományos és más természetű érvet, amelyekkel ezt az ötletet az arra érdemesültek előtt hivatalosan tálni lehetne.

– komoly előmunkálatokkal rendelkezünk (kutatás+szakirodalmi tájékozódás) az alábbi témákban:

–a jóslás, mint a közösségi tevékenység szabályozása

- a hivatalosan szorgalmazott közösségteremtési gyakorlat elemzése (ál-közösségek)
- az évjárat-találkozók a mai falu világában
- diaszpórák identitásmegőrzési, identitásteremtési gyakorlata
- a fizikai környezet szemiotizációja, mint a saját környezet belélésének módja
- a művi úton teremtett környezet antropomorfizálása, étellel való feltöltése
- a tréfás gyakorlat antropológiai elemzése.
- nem kívánjuk Csíkszeredára szűkíteni a szerzők körét, de minden írás legyen „rangos” mű
- mivel állandóan ez a téma forog közkézen, viszonylag hamar tudnánk anyagokat is felmutatni.

Első kérdésünk az, hogy mit szólna ehhez a dologhoz, volna-e valamilyes perspektívája. A második: (és ez a fontosabb) hajlandó lenné-e ebbe benevezni akár tanulmány, akár idevágó interjú formájában (pl: M POP, H H STAHL, GULIAN vagy mások)!? Végül pedig: lehetne-e erre valamilyen kiadót találni?????

Mi ezekkel a témákkal mindenképpen foglalkozunk, és ki-ki megpróbálja úgy hasznosítani a dolgait, ahogy tudja. Én még vállalkoznék arra, hogy ebbe a munkába apait-anyait beleteszek, de csak azzal a feltétellel, ha végre komoly dolgot csinálunk. Meg vagyok győződve arról, hogy az utóbbi két évben – a saját lehetőségeinkhez mérten – nem mindennapi utat jártunk be, ez a tanulmánygyűjtemény mutató lehetne ebből a munkából.

Sokmindent írtam, de talán a lényeg kihámozható belőle. Ha idő és lehetőség van rá légy szíves gondold végig ezeket a dolgokat s majd megbeszéljük, ha az ifjúság-cikkek ürügyén Bukarestbe utazunk.

A többiek nevében is üdvözl és jó munkát kíván

Csíkszereda 1987. január 20.

* * *

Kedves Zoltán!

Nagy későre postázom ezt a sokat emlegetett folklorizmus anyagot. Megítélésben mi magunk sem tudunk közös nevezőre jutni, ezért is késtünk meg vele. Persze ehhez még hozzáadódik az én lustaságom is.

Az mindenesetre biztos, hogy az anyag nem Hét-szerű. Ha mégis úgy ítélnétek meg, hogy közölhető, akkor a következő kérésünk lenne: az elejére kellene egy rövid szöveg, ami körülbelül azt tartalmazná, hogy az alábbi szöveg némileg módosított változata a csíkszeredai Etnológia-kör 1981. november-i ülésén elhangzott vitaindítónak, a szöveg összeállításában részt vettek.....,,, végül pedig azt sem lenne fölösleges hozzátenni, hogy az egyes vélemények megfogalmazásakor a szerzők nem törekedtek a feltétlen „egyetértésre”. Hogy végülis melyik szöveget ki tákolta össze az nem fontos. Ha valamilyen formában érdekes az anyag a *Hét* számára, akkor szívesen fogadunk bármilyen javaslatot. Mivel a körünk mindeddig „néma” volt, jólesne egy kis nyilvánosság. Ha egyébként nem akkor azért, hogy itt helyben létjogosultságunkat igazoljuk. Ha azonban nagy változtatásokat kell eszközölni (lám milyen hivatalos vagyok), akkor inkább lemondunk a közlésről. Titokban legalábbis én azt hiszem – mindenikünk „izgul” ezért a anyagért. Ezért arra kérek, értesíts minél előbb a magad s (ha lehet) a cég álláspontjáról.

A többiek nevében is üdvözl.....

Tizen tízezer lemezes kőszem,

levelekben néhány gondolatot szeretnénk hozzáfűzni a tudósokhoz, ami az utóbbi tíz évben általunk végzett munkáról, valamint különlegesen a terveiokról készült beszámolókból hiányozhat.

Az új munkánkról röviden el kell mondarmunk: az operatívunk, ami azt jelentette, hogy több-kevesebb rendezettségűről és megvalósításról, és a megvalósítottakat az ismeretlen-területen tárgyalunk meg: az egyikünk először történt, amit vita követett. Az előadásokra való felkészüléskor igyekeztünk maximálisan értékesíteni a rendelkezésünkre álló álló tárgyakozókat forrásokat /kőszeműnk, azaz az emberek önzetlen segítségét/.

Munkánk célja volt kapcsolódni ahoz az átfogó szemléleti forrásokhoz, amit a tudományterületen az már elérhető. Ha az tudatosodott bennünk, hogy ezen a téren kultúránk szinte teljesen lemaradással kell személnie. Éppen ezért amit mi elvégeztünk, az a következő.

Fontos kihangsúlyoznunk, hogy munkánk lényege nem elsősorban az írás és a kőszem - hanem egy olyan új megvalósított "szemléleti szint" létrehozása, lementése, és ha lehetséges, ha el lehet vonni ró, akkor kőszemünkben annak megvalósítása, amely a jövőben meghatározó jelentőségű lehet a kultúra szemléleti szintjéről. Az, hogy

Levél a Kiadónak

Levél Domokos Géza részére

Igen tisztelt Domokos Géza,

levelünkben néhány gondolatot szeretnénk hozzáfűzni mindahhoz, ami az utóbbi tíz évben általunk végzett munkáról, valamint közelebbi terveinkről készült beszámolóinkból kiolvasható.

Amit munkánkról röviden el kell mondanunk: csoportmunka, ami azt jelentette, hogy több-kevesebb rendszerességgel összegyűltünk, és a megadott témákat szimpozion-formában tárgyaltuk meg: egyikünk előadást tartott, amit vita követett. Az előadásokra való felkészüléskor igyekeztünk maximálisan értékesíteni a rendelkezésünkre álló tájékozási formákat (könyvtárak, szakemberek önzetlen segítsége).

Munkánk célja volt kapcsolódni ahhoz az átfogó szemléleti fordulathoz, amely a társadalomkutatásban ma már elkerülhetetlen. Hamar tudatosodott bennünk, hogy ezen a téren kultúránknak szinte felmérhetetlen lemaradásokkal kell számolnia. Éppen ezért amit mi elvégeztünk, az a közvetítés.

Fontos kihangsúlyoznunk, hogy munkánk lényege nem elsősorban az írás és közlés – hanem egy olyan úgynevezett „szemléleti adatbank” létrehozása, fenntartása, és ha lehetőség, ha alkalom van rá, akkor közleményekben ennek működtetése, amely a jövőben meghatározó jelentőségű lehet a kultúra önreflexiójának szempontjából. Az, hogy létrejöhessen egy, a jelenlegitől eltérő, a szemléletet érvényesítő közlési gyakorlat, a szóbanforgó szemléleti fordulatot hordozó anyagok közzététele, **elsősorban nem a csoport, hanem a kultúra érdeke.** Ugyanis ez a sokak által „antropológiai fordulatnak” nevezett jelenség nem csupán a társadalomkutatásra vonatkozik, hanem egy új kultúraértelmezés gyakorlatba ültetését célozza. Éppen ezért ez a szemléleti fordulat a kultúra egészének működésére vonatkozóan is számtalan hasznos adalékkal szolgál.

Mi a közösségek szerveződésének törvényszerűségeit tanulmányozva több önáltató, nem a közösséget, hanem a közösség nevében beszélőt

szolgáló, és ezért rejtetten működő mechanizmust ismertünk fel és írtunk le (a *Hétben* közölt vitacikkeink tartalmazznak erre vonatkozó észrevételeket). Azt is tisztáznunk kellett hogy mi az alappozíciónk. Kutatók vagyunk, akik munkájukban gyakorlati megfigyelésekre, különböző tudományos szintű elemzésekre támaszkodva kérdéseket fogalmaznak meg, és azok érvényességét próbálják tisztázni. A mi tőként **tudásunk érvényessége, és nem érvényesíthetősége**. A nyilvánosság megteremtésének módozataitól függetlennek kell lennie a tőke értékének. Azt viszont elfogadjuk és hangsúlyozzuk: ha kutatásaink igazak és érvényesek, akkor ehhez igenis köze van egy olyan intézménynek, amely érvényesítéssel, azaz kiadással, a nyilvánosság alakításával, tehát a szellemi, anyagi, a szimbolikus tőkefajták áramlásának szabályozásával foglalkozik. Ugyanis azt, ami a legfontosabb kell(ene) legyen számára, azaz szimbolikus tőkét, magyarul hírnevét növeli vagy csökkenti, hogy a változás, az új, a „jövő” hogyan épül be napi (évi) gyakorlatába.

Minden szempontból sajnálatosnak kell tekintenünk, hogy ebben a konkrét esetben a Kriterion nem fordított kellő figyelmet a jelzett szemléleti fordulatra, s következésképpen arra a tudományos munkacsoportra sem, amely igyekszik ezt a szemléletet közvetíteni, képviselni. Sajnálatos az is, hogy az elmúlt nyolc év során **semmiféle munkakapcsolat** nem alakult ki a kiadó és a munkacsoport között (munkakapcsolaton a rendszeres konzultációkat, a kétoldalú kezdeményezést /de nemcsak ezt/ értjük). Ez nem is lenne baj, ha azt tapasztalnánk, hogy a kultúránk szempontjából alapvető fontosságú antropológiai fordulatot a kiadó más úton-módon érvényesítette, a figyelem előterébe állította volna. Ilyesmire azonban mindeddig nem került sor. Ez pedig minden kétséget kizáróan egyfajta szemléleti lemerevedésre vall.

Az a tevékenység-vázlat, melynek kísérője ez a levél, egyben sűrítőmánya is azoknak a témáknak, szerzőknek, megközelítésmódoknak, melyek a szóbanforgó szemléleti fordulatot hordozzák. Mint ilyen, kiindulópontját jelentheti egy olyan tájékozódásnak, mely elvezethet a kultúraszemléletben múlhatatlanul szükséges váltás érvényesítéséhez. Itt azokra a formákra gondolunk, mely egy kiadó – jelen esetben a Kriterion – illetékességi körébe tartozik. Ezek pedig: válogatás az e témakörbe tartozó anyagokból (szöveggyűjtemény); népszerűsítés, tájékoztató jellegű tanulmányok, me-

lyek bemutatják ezt a szemléleti fordulatot; az e fordulatot felvállaló román anyagok közlése; az e témában végzett eredeti „alapkutatások” megjelentetése.

Valóságkutatás, kulturális önreflexió a jelenben, de méginkább a jövőben nem képzelhető el az antropológiai fordulat mellőzésével. Sokra becsljük a kiadónak, a munkatársaknak az érdemeit, erőfeszítéseit. Tudjuk, hogy a kommunikációs helyzet „áthangolja” az üzeneteket; és levelünket is, adott esetben, kritikaként lehet interpretálni. Hangsúlyozzuk: nem ez a szándékunk. Mi vizsgálódunk, feltárunk, kutatunk – és megfogalmazzuk konklúzióinkat. Az idei, valamint a körvonalazódó jövő évi feladatok átgondolása nyomán határoztuk el: nem halogathatjuk, hogy mindezt leírjuk.

A jelenlegi helyzetben a kiadó – ha tíz könyv erejéig is – monopolhelyzetben van; a szóbanforgó szemléleti fordulatnak közéletünkbe, közgondolkodásunkba való bevitelét semmilyen más intézmény nem képes megoldani.

Tisztelettel:

a Kommunikatív Antropológia Munkacsoport tagjai

Csíkszereda, 1988. XI.10.

Beszámoló **a DACIA KIADÓVAL folytatott tárgyalásainkról,** **könyvkiadás ügyben**

1. A Település TETT megírása kapcsán több szerző alaposabban beleásta magát az „ember – beépített környezet” viszony elemzésébe. Így merült fel az az ötlet, hogy ebből a témakörből külön kötetet tudnánk összeállítani. A tervezett kötet témáit, szemléletmódját lásd. a Település életvilága TETT általunk írt anyagaiban.

2. A Dacia kiadó merült fel, mint lehetőség, megírtuk a részletes Ajánlást, amit Gáll Ernő szíves közreműködésével juttattunk el K. Gy.-hoz. (1987. márciusa). K. Gy. kérésére „jobb tálalás céljából”

elkészítettünk a Tervezet román változatát is (1987. április), amit szintén eljuttattunk hozzá. A szerzők közül M. N. tárgyalta (1987. április 16.) a szerkesztővel, a beszélgetés során a szerkesztő gyakorlati tanácsokat adott és a kötetéről úgy nyilatkozott, hogy „kiáll érte”, de szövege nem tűnt túl meggyőzőnek. Abban egyeztek meg, hogy a terv román nyelvű változatát a szerkesztő továbbítja.

3. 1987 szeptemberéig a szerkesztő nem tájékoztatott semmiről. Szeptember 5-én G. E. közbenjárására nyilatkozott: a tervezetet bemutatta és a Kiadó vezetősége „nem mondta azt, hogy nem”. Mi ezt úgy vettük, hogy érdemes foglalkozni az ügyel.

4. A szerzők közül B. Z. kereste fel a szerkesztőt 1987. november 11-én, ezúttal is közbenjárás révén. Az volt a célunk, hogy tisztázzuk az álláspontokat, vagyis:

– elvben van-e esélyünk ennél a kiadónál?

– ha elvben van esély, akkor a szerkesztő kiáll-e a kézirat mellett abban az értelemben, hogy a lehetőségek függvényében fogja majd azt „taszigálni”?

– átadni a Település TETT egy példányát, amelyben több írásunk van ebből a témakörből

A beszélgetés elején K. Gy. azt hangsúlyozta, hogy a javaslattal kapcsolatban egész sor nehézség merült fel. Így például:

1. A vezetőség álláspontja az, hogy láthatatlanban nem lehet dönteni, vagyis a javaslat elfogadásához már eleve kész kézirat kell.

2. Szakértők kellenének, akik a kéziratot minősítik, de hol találni ilyeneket?

3. Baj lesz a példányszámmal, mert legalább 3-4 ezer példány kellene és kinek kell ennyi ebből a könyvből?

4. Ki tudná lektorálni, van ilyen ember?

Válaszok:

1. Mi csak azt kívánjuk tudni, hogy a szerkesztő vállalja-e – kiadási lehetőség esetén – a kéziratot, vagy sem. A tervezet részletes, régóta küldünk mutatványt (plusz még közben megjelent TETT szám), írásaink témájáról, hangneméről stb. a szerkesztő könnyen tájékozódhat más írásaink alapján is, tehát nem kellene zsákbamacskát vállalnia, van döntési lehetősége. Hogy a vezetőség mit szól hozzá,

az majd eldől, mi csak azt szeretnénk elérni, hogy legyen a kiadó berkeiben egyvalaki, aki támogatja az anyagot, és ilyen alapon hozzáfoghassunk a tényleges kivitelezéshez.

2. 4. A kézirat véleményezését, lektorálását mi megszervezzük, igyekszünk Bukarestben megfelelő szakembereket találni, ezt a gondot magunkra vállaljuk

3. A szerkesztő által kívánt példányszámot már néhány megyében is lehetne érni, ha a könyvterjesztőket személyesen és idejében tájékoztatjuk a könyv tartalmáról, jellegéről, a dolognak ez a része is megszervezhető.

Érveinket K. Gy. látszólag mind egy szálig elfogadta, sőt hozzátette, hogy a példányszám ügyében ő is tud intézkedni, ez is megoldható!!!! Elfogadta azt az indítványt, hogy a kézirat mozgatója legyen, elfogadta a kötet felépítésének részletes tervezetét (beosztás, témák, hangnem, stílus stb.) és a megbeszélés végén a következő konkrét dolgokat **javasolta**:

- indítsuk el mi a lektorálások ügyét
- több román szerző legyen, mint amennyi a javaslatban szerepel
- terjedelme legyen max. 300 flekk
- a kéziratot 1988 első felében készítjük el (!!!!), értve ez alatt: tanulmányok megírása, fordítások, csatolva a megfelelő szakvéleményezéseket, legyen minden együtt, hogy lehessen a dolgokat mozgatni

- 1989-90-re lenne kiadási esély, ami persze nem biztos.

- ő el fogja olvasni a TETT-anyagot

Ígéretet tettünk ennek a munkának az elvégzésére.

(A találkozás nyomán az volt a benyomásunk, hogy a szerkesztő nem nagyon hisz bennünk, de ennek ellenére úgy gondoltuk, hogy érdemes a dologgal foglalkozni, mert ha kész lesz az anyag, akkor fogja segíteni.)

E tárgyalás nyomán nekifogtunk a munkának (anyaggyűjtés és feldolgozás, információs bázis kiépítése, szakirodalmi tájékozódás, megbeszélések, fordítandó anyagok kijelölése, a szerzők tanulmányainak megbeszélése stb.). Úgy terveztük, hogy 1988 májusáig kész leszünk, ha minden egyebet félreteszünk. Viszonylag könnyű dolgunk volt, mert a Település TETT készítése idején nagyon mélyen beleástuk

magunkat ezekbe a dolgokba. Felkértük Rostás Zoltánt, hogy vállalja el ennek a kötetnek a szerkesztését, mivel ezen a téren több tapasztalata van és vegye fel a kapcsolatot a Kiadó szerkesztőjével.

Meglepetés:

1988. március eleje: R. Z. telefonbeszélgetése K. Gy. szerkesztővel, amiből az derül ki, hogy:

- K. Gy. ebben az ügyben nem lát semmi jövőt
- a kéziratot nem tartja kiadhatónak, azon egyszerű oknál fogva, hogy a szükséges példányszámot nem lehet biztosítani
- a kézirat betervezését nem is mérlegelte

E beszélgetés nyomán arra a következtetésre jutottunk, hogy K. Gy. nem tartja magát ahhoz, amit ígért – s bár minket nem értesített – konkrét javaslatait is visszavonta. Erre természetesen leálltunk.

Néhány megjegyzés:

Ezt az eljárást sokféleképpen lehetne megnevezni (félrevezetés, hitegetés, kitolás stb. stb.), mi azonban – tekintettel arra, hogy sok ilyen ért már és ér ma is – ezt az eljárást **természetesnek** tartjuk. Széles körben alkalmazzák kiadók, szerkesztőségek, éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy ezzel a gyakorlattal kapcsolatban megfogalmazzuk az álláspontunkat.

Szeretnénk jó előre kiemelni, hogy nem vártuk a kéziratunk kiadását, jól tudjuk, hogy ennek milyen buktatói lehetnek és ezek rendszerint a szerkesztőtől függetlenek. A baj máshol van, mégpedig a szerkesztői viszonyulás természetében. Egy-egy ilyen kijátszás akkorát üt rajtunk, hogy ahhoz képest egy félig-kész könyv leállítása békés cirógatás! Éspedig azért, mert:

Mi folyamatosan dolgozunk, viszonylag nehéz anyagi és időbeli megszorítások közepette. Mindig nagyon komolyan meg kell fontoljuk, hogy milyen munkára használjuk fel anyagi lehetőségeinket, időnket, mire építünk ki egy olyan infrastruktúrát, amelynek segítségével majd tanulmányokat lehet írni. Ahhoz, hogy valamit megírassunk, ahhoz könyvtárakba kell utazni, amit nem tehetünk meg túl gyakran, terepkutatásokat kell végezni, egyáltalán az agyunkat arra a témára rá kell állítani és ezt az általában vett „ráállást” mindig alaposan mérlegelnünk kell. A döntésbe mindig jelentősen belejátszik a kiadói,

szerkesztői álláspont, az, hogy mire van szükség, mire van halvány lehetőség.

Természetesen egy ilyen „ráállás” hiábavalónak bizonyulhat objektív okok miatt is, viszont sérelmesnek tartjuk, hogy egy-egy ilyen tévútra vezetés szerkesztői félrevezetés, tájékozatlanság vagy nemtörődömség eredménye. Azért érezzük sérelmesnek, mert így rengeteg időt, energiát veszítünk, más, esetleg jobban menő dolgokról kell így lemondanunk. Nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy ne célravezető dolgokkal foglalkozuunk, akár a könyvkiadástól, a közléstől való elzárkózás árán is. Az anyagiak és időhiánya mellett pillanatnyilag **ez a fajta szerkesztői mentalitás a legnagyobb ellenségünk!!!** Egy határozott „Ez nem megy” kijelentés segít bennünket, a jóindulatú (!?) hitegetés, a munkánkkal való számot nem vetés akadályoz.

(Készült több példányban, az érdekeltek tájékoztatása céljából)

Csíkszereda, 1988. március

Kommunikációs Antropológia Munkacsoport

V-k. kör
munkaprogram

Értelel, hogy a munkaerő átváltása a, hogy a nagy vállalatok szétváltak
és jelentős hányada az utóbbi években megszűnt létezésük miatt, amely egy újabb terület
lehető az utóbbi években gyártókat szétválasztva a legújabb modern technológiák
a központosított gyártásokról nagy létszámú, és az utóbbi években az utóbbi
Helyi munkahelyek megszűnésével, ~~szétszórásával~~ munkahelyek szétválása miatt
Közvetve munkahelyek megszűnésével a nagy utóbbi években gyártókat szétválasztva
munkahelyek gyártókat szétválasztva. ^{65.} Munkahelyi munkahelyek szétválása nagyban
jellemezhető:

- 1) Az új munkahelyek létesítését követően a munkahelyek és az új
szétválasztás munkahelyek gyártókat szétválasztva munkahelyek szétválása
- 2) Munkahelyi munkahelyek szétválása a munkahelyi munkahelyek szétválása
- 3) A munkahelyi munkahelyek szétválása a munkahelyi munkahelyek szétválása

Ha a fizetett munkahelyek nem létezők az utóbbi években munkahelyi munkahelyek
munkahelyek, munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek
Munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek

- 1) Munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek
- 2) Munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek
- 3) Munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek
- 4) Munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek munkahelyi munkahelyek

Munkaprogram

Nevelés – kultúra kör¹

Munkaprogram

Abból a feltevésből indulunk ki, hogy a tág értelemben vett nevelés egy jelentős hányada az iskolán kívül zajlik. Minderről ma még igen keveset tudunk, holott az iskolai nevelési gyakorlat csakis ennek a tágabb nevelési kontextusnak a függvényében valósítható meg hatékonyan. E kör keretében egyfelől az iskolán kívüli nevelési gyakorlat elemzésével foglalkozunk, másfelől pedig ennek függvényében vizsgáljuk a mai iskolai nevelési gyakorlatot, illetve módszertani problémákat igyekszünk megoldani. A fölvetett problémák nem közvetlenül alkalmazhatók mindennapi pedagógusi munkánkban, hanem közvetetten: olyan „tudást” (hátteret) képeznek, amely elengedhetetlenül szükséges a mindennapi pedagógusi munka megszervezésében és kivitelezésében. Munkánk a következő három iránnyal jellemezhető:

1. Olyan előadásokat, beszélgetéseket, vitákat szervezni, amelyek az iskolán kívüli nevelési gyakorlat egy-egy részterületébe engednek bepillantást.

2. Vizsgálni az iskolán kívüli nevelési gyakorlat és az iskolán belüli nevelési gyakorlat közti viszonyt.

3. Az első és a második pontban foglaltak alapján elemezni a mai iskolai nevelési gyakorlatot, módszereket, eljárásokat kidolgozni/ismertetni.

A Nevelés – Kultúra kör kéthetente tart ülést, a kör keretében a következő formákban folyik a tevékenység:

– A kör tagjai önállóan dolgoznak és az egyes körök a tapasztalatcsere, a kölcsönös tájékoztatás, a vita számára biztosítanak keretet.

1 A Nevelés – Kultúra Kör egy összejövétel erejéig működött, a „szervek” javaslatára/utasítására a fogadó intézmény (Pedagógusok Háza) tovább nem tudott helyszínt biztosítani.

- Legyen valami közös munka (felmérés, kísérlet, módszertan kidolgozása, tanulmány gyűjtemény összeállítása), amely egy-egy terület közös feldolgozását célozza
- Meghívottak előadásai és vita, megbeszélés az elhangzottak kapcsán

**Munkaprogram az 1983-1984-es tanév első harmadára
(1983. szept. – dec.)**

1. A közösség. A közösségképződés és közösség fenntartás mechanizmusai
2. A transzilvanizmus és a két világháború közti magyar irodalom
3. Játék és közösség. A játék helye és funkciói a kultúrában
4. ...

Megjegyzés:

- Az egyes előadások mellett rövid tájékoztatók is elhangzanak
- „Fő vonal” a közösség problematika lesz
- A kör tagjai összeállítanak egy tanulmánykötetet az irodalomtanítás korszerűsítésének témaköréből a Tanügyi és Pedagógiai Kiadónak.

TETT-cikkek listája

A család (1980/3)

Hogyan élnek G-ék?

A lakás (1981/2)

Vágyott és valódi életterek

Az „idegen” lakás

Fehér selyem csipkés szélű drága kicsi kendő

Guruló világ (1981/3)

Az ingázás ábécéje

Hogyan lesz az ember úttörő

A beszélő ember (1982/3)

Fent és lent

Játékaink (1983/1-2)

Törés után

Bőség és hiány próbatételei

Öltözködés és tudomány (1984/2-3)

Egység és egyéniség

Divatszociológia és nyelvtudomány

A működő viselet: tárgy és jel

„Neked is ilyen legyen, mert másnak is ilyen van!”

A lehető legszebb ruhában

A szabályozó ember (1985/1)

Sztárok és ellensztárok

Csoport és személyiség

Otthonosság és változás

Tér és idő a faluban

Szabályszegezés az utolsó búcsúnál

A legfontosabb publikációs lehetőség a csoport tagjai számára 1989 előtt

Tréfa és szocializáció

„...megmondta mi volt, mi van, mi lesz”

A kísérletező ember (1985/2)

Egy fogalom és környéke

A szervező ember (1985/4)

Szimbolikus védekezés

Térátszervezés szombat délután

Képvilág (1986/2)

Vizuális környezet – vizuális kultúra

Hogy otthon legyünk környezetünkben

Meghitt párbeszéd

Az ünnepi látvány változása

Kétféle kódrendszer: látásmód és nyelvi készség

„Hogy tudsz itt élni, fiam?”

Egész és rész ígérete

Pad-grafittik

Hangvilág (1986/3)

„Mondja már, szomszédasszony drága...”

Színes és hangos forgatag

A munka hangvilága

Hangos szocializáció

„Halló!”

Gondolatvilág (1986/4)

Két gondolkodásmódról

Hátrányos helyzet – ép gondolkodás

A település életvilága

Táj és város

A képeslaptól az életig

Ha vendég érkezik

Szimbolikus településszerkezet

Az otthonosság feltételei

Mindennapi városképünk

Tárgyaink (1988/1)

Gyűjtött és vásárolt emlékek

A többarcúság labirintusában

„A zsebek titka”
Madarat tolláról, tizenévest táskájáról
A megszokott és az új
Egy élő tárgy: az emberi test

Az alkotó ember (1988/2)

Mellette vagy ellene?
Örvendetes fegyelmezetlenség
„...mét nem ülsz le?”
Aki a háttérből irányít

Testünk kultúrája (1988/3)

„Miért nézed a kezem?”
A tánc: mozgás és közlés

Embertől... emberig (1988/4)

Az emlékezés nyelvtana
„Most egymásra se néznek...”
A közönség közbeszól
Ünnepi kapcsolatvilág
Egy tréfás szópárbaj
A lelátók nyelve
Szimbolikus kommunikációink
Beszédtabuk vására

A tanulás (1989/1)

Hagyomány és újítás
Mások rád aggatják, te levennéd
Illúziók között

Egy új tudomány felé (1989/2)

Az elemek együttesétől az önszerveződésig
A rejtőző mindennapi élet
Belső térképek
Grund kontra iskola

① *Etudologia - 47.*
 1902. X. 29.

Megjelenés: 22. 1902. 29. 1902

Terjedés: 5000 példány

Jelenlétűk:

1. Nagy József
2. Csányi István
3. Máté Sándor
4. Bócsa István
5. Károlyi Zoltán
6. Kerekes István
7. Tóth István
8. Csányi István
9. Tóth István
10. Bócsa István
11. J. J. J.
12. Bócsa István

Egy jelenléti ív a sok közül

Redakcia
MEVELODÉS

Szerkesztőség
2070 KISKESZTŐ
Fővárosi tér, 1
Telefon: 7 36 55

Előzetes: 105
Jr. 85
12.II.82

Delegație

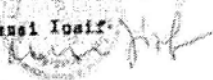
Tovarășă Bodó Julianna, domiciliată în Miercurea Ciuc,
str. T.Vladimirescu 23 C/5 colaboratoare și revistei noastre este
încredințată să ne scrie reportaje și articole pe teme culturale
în județul Harghita.

„Cu ajutorul autorităților și instituțiilor culturale să sprijine ac-
tivitatea tov. Bodó Julianna.

Prezenta delegație este valabilă până la 31.XII.82

Secretar resp. de redacție

Marei Iosif:

„Terepmunka-igazolás”

TETT-bemutató, Gyergyóújfalu

CSÜre

Magyar Posta

E-Ciuc

Subscrisorul Biró Zoltán, născut în 1955 ianuarie 14 în localitatea Odorheiu-Seciișo, jud. Harghita, cu buletinul de identitate seria A.M. Nr. 819012, eliberat de Mil. Lun. Odorheiu-Seciișo la 29 mai 1979, domiciliat în Miercurea-Ciuc strada Tudor Vladimirescu Nr.23 acara C ap.5, profesor la Liceul Industrial nr 1 din Miercurea-Ciuc, vă rog cu respect să-mi aprobați dreptul de posesiune și de folosire a mașinii de scris portabil, tip Bräka (Mod.120, Made in RFG, de culoare galbenă) care se află în proprietatea mea din anul 1979, prin cumpărare din comerțul socialist.

Te rog să-mi trimiți această autorizație deoarece necesită mașină de scris să ajut în munca mea de profesor.

E-Ciuc, 30 aprilie 1983

Cu stimă

Biró Zoltán

Engedélykérés írógép használatához

Könyvterv-javaslatok kiadóknak

KRITERION KÖNYVKIADÓ szerkesztősége

– **Bukarest** –

(Javaslat)

Alulírott..... (4100. Csíkszereda,) kiadási szempontból való elbírálás céljából az alábbi könyvjavaslatot teszem:

– A kézirat a „Századunk” sorozat mintájára készült (terjedelme 180-200 gépelt oldal), pillanatnyilag 80%-a van kész, az egész anyagnak több mint fele le is van gépelve. Január végéig teljes egészében elkészíthetem.

– Tartalma: esszészerű megfogalmazásban közreadott rövid tanulmányok, a lehetőségekhez mérten tíz-tizenkét darab. Minden írás *hétköznapi kommunikációs világunk* egy-egy apró, de ugyanakkor igen fontos jelenségével foglalkozik. A mindennapok világát, eseményeit, viselkedési alaptípusait stb. veszik célba (jó értelemben vett) társadalomantropológiai megközelítésben és igen olvasmányos formában.

– Amennyiben kiadási javaslatról is szó lehet, akkor lehetne azzal is érvelni, hogy mindez a mindennapi viselkedés körébe tartozik, és mai gyorsan változó, urbanizálódó világunkban legalább olyan szükség van egy úgynevezett „kommunikációs higiéne” kiépítésére és gyakorlására, mint ahogyan azzal a viselkedés vagy a nyelvhasználat terén próbálkozunk. A változások folyamán újra kell tanulnunk a szemtől-szembe típusú kapcsolatok gyakorlatát és a kötet ezekben a mindennapi ügyekben tájékoztatná az olvasót. (Megj: mindebben igazság is van, de korántsem akarok valamiféle „kommunikációs nyelvművelést” végezni!!!)

-A cím lehetne:

Kommunikációs mozaik

Kapcsolathálók

Kapcsolatvázlatok (Interactiuni cotidiane)

– Az egyes tanulmányok eredményesen támaszkodnak az utóbbi tíz évben megjelent hazai szakmunkákra.

– Az egyes írások többnyire franciás címet kaptak, ezért egy-két mondat erejéig utalnék a tartalmukra:

1. *Az emlékezés nyilvánossága* – az emlékezés, az élettörténet, mint sajátos beszédmód és a saját világ éltetése. Itt érinteném az értelmiségiek körében kibontakozó gyűjtési hullámot is.

2. „*Ki a szeretőd, te lejánka?*” – a tréfás nyelvi kapcsolatok világa, adalékok a „csaváros” ész ügyében, a tréfás viselkedés szerepe a szocializációban, stb.

3. *Kommunikációs kannibalizmus* – a pletykálásról és a híresztelésről szól ez az írás

4. Kapcsolatvázlatok az emberek közti kapcsolatok világa mint a gazdasági tevékenység infrastruktúrája (a network analysis)

5. *Mentális térképek* – a térben való mozgás a róla kialakított „térképek alapján”

6. „*Azt írják rólunk...*” – a falunkról forgalmazott kép a tömegkommunikációban. Esettanulmány.

7. „*Bácsi kérem, ez népi kultúra?*” – a falura irányuló turizmus hátteréről és természetéről, az úgynevezett mediáció-kutatás kapcsán.

8. *Átváltozásaink* – viselkedésünk a fényképezőgép lencséje előtt és arról is szó van itt, hogy miben áll ennek a műveletnek – mármint a fényképezésnek – a különleges hatalma.

9. *Szimbolikus védekezés* – hétköznapi kognitív védekezési eljárások a ránk irányuló megkérdőjelezésekkel szemben.

10. *Hobby-kultúrák* – spontán közösségképződések feltételrendszeiről az animációs kísérletek kapcsán.

11., 12. Két elméleti jellegű írás (rövidék) amelyek a hétköznapi kommunikáció vizsgálatának néhány, ma még megoldhatatlannak látszó gondjaival foglalkoznak.

Megi: – néhány írás már megjelent TETT-cikkek átdolgozása, nagy része azonban kommunikációs alap kutatások könnyed bemutatása.

- amennyire lehet, a szövegekben valamelyes tudományosságot is megőriztem (bemutatók, hivatkozások, stb.)

- az itt felsorolt témák kicserélhetők másokkal is, mert ezek a szövegek az e téren folytatott munkámnak csak egy részét képviselik.

Csíksszereda, 1986. dec. 15.

Tisztelettel

JAVASLAT a KRITERION KÖNYVKIADÓ részére

Alulírottak, (Csíkszereda,) felajánlunk kiadásra egy tanulmánygyűjteményt, amely az emberek közti viszonyok, kapcsolatok világával foglalkozik, interdiszciplináris megközelítésben. Az egyes írások esettanulmány jellegűek és – témájuktól függően – antropológiai, kommunikációelméleti, szemiotikai megközelítésben tárgyalják a felvetett kérdéseket.

Az egyes írások témái (ideiglenes címek és alcíme, illetve körülírások):

1. Hagyományozott presztízs – rangsor a családok között
2. Egy szerep és környezete – a cimborabíró „működése” és az ezt a szerepet kitermelő közösség
3. Harag-események – családok közti konfliktusok antropológiai elemzése
4. Az élettér körülhatárolása – rituális határjelölési gyakorlat
5. Szabályszegés az utolsó búcsúnál – normaszegéssel kapcsolatos események elemzése
6. Mindennapi hangkörnyezetünk – a falu hangvilága
7. A rend formái – szimbolikus településszerkezet
8. „Én idevalósi vagyok, te nem idevalósi vagy” – helyi identitások és az őket éltető környezet
9. Identitásmegőrzési gyakorlatok – a más településen élés vizsgálata

A felsorolt témakörökkel már több éve foglalkozunk, ehhez a tárgykörhöz tartozó írásaink eddig különböző TETT számokban, valamint a Néphagyományok új környezetben című tanulmánykötetben jelentek meg.

Amennyiben távlatilag számításba jöhet ez a javaslat, folyó év végéig elkészítjük a kéziratot, 200-250 gépelt oldal terjedelemben.

Válaszukat várva maradunk szívélyes üdvözlettel.....

Csíkszereda, 1987. április 12.

**KRITERION KÖNYVKIADÓ
BUKAREST**

Tisztelt Domokos Géza!

Alulírott felajánlom a Könyvkiadónak az emberek közti viszonyok, kapcsolatok világával foglalkozó tanulmánygyűjteményem. Az egyes darabok esettanulmány jellegűek, s ezek megközelítési módja interdiszciplináris jellegű. Tehát, az alább felsorolásra kerülő tanulmánycímek antropológiai, kommunikációelméleti és szemiótikai szemléletben születtek:

- Rangsor a családok között
- Szerepek és környezetek
- Haragesemények
- Határjelölési gyakorlatok
- A normaszegéssel kapcsolatos események
- Egy település hangvilága
- A rend normái a településben
- Identitásmegőrzés más településben

Mindezekből részletek megjelentek a TETT-ben.

A mintegy 200 lapos kéziratot a Kiadó megszabta határidőre leadhatom.

Tisztelettel:

KRITERION KÖNYVKIADÓ BUKAREST

Tisztelt.....!

Felajánlom a Könyvkiadónak tanulmánygyűjteményem, amelynek témaköre a mindennapi élet működésének nem profán síkja. Több éve foglalkoztat a jelképeknek az emberi életben betöltött szerepe, az élet szerveződésének szimbolikus oldala. E témakörből több tanulmány már elkészült, részletek megjelentek a TETT-ben.

Az egyes tanulmányok címei:

- Homo symbolicus
- Az ünnepkultúra alapváltásai
- Hétköznapi mítoszainkról
- Ünnepnap hiedelmek
- Jelképekből épített környezet
- Ünnepi idő – profán idő (időhasználat)
- Melyik a fent és a lent (karneváli gesztusok)
- Szimbólum – cselekvés – közösség

Az egyes tanulmányok egységes antropológiai szemlélet és keret alapján állnak össze kötetté.

Amint egy 200 lapos terjedelmű kötetet a Kiadó megszabta határidőre leadom.

Tisztelettel,

KRITERION KÖNYVKIADÓ BUKAREST

Alulírott kötetsorozat kiadását javaslom a szerkesztőségnek. A Dimitrie Gusti vezette Bukaresti Szociológiai Iskola bemutatását azért tekintem halaszthatatlannak, mert a korábban megjelent Balázs-féle Gusti válogatás tovább erősítette azt a téveszmét, hogy ez az Iskola egyenlő a mester művével, noha éppen a mestert továbbfejlesztő, sőt meghaladó tanítványok munkássága tette nemzetközileg elismertté és sok tekintetben máig érvényessé az Iskola egyes módszertani és elméleti eredményeit.

A négy kötet válogatás lenne a Gusti tanítványok műveiből:

- H.H. Stahl

- Traian Herseni

- Octavian Neamțu

- Összeállítás Mircea Vulcănescu, Anton Golopenția, Xenia Costa-Foru, Mitu Georgescu, Nicolae Cornățeanu tanulmányaiból.

Mínthogy négy éve behatóan foglalkozom az Iskola történetével és rendelkezem az említett szerzők műveivel, a korabeli folyóiratokkal vállalom:

- a válogatás elvégzését, a fordítás megszervezését és szakellenőrzését

- a bevezető tanulmányok és jegyzetapparátus elkészítését.

A terjedelem és határidő megjelölését, a Kiadóra bízom.

Tisztelettel,

J A V A S L A T

Alulírott Bíró Zoltán kiadvára ajánlok az ALKASZOSKÖZSÉG-kiadvának egy kéziratot, amely a mindennapi viselkedésről, valamint annak alakíthatóságáról szól. A viselkedés fogalmát viszont a lecsokolttól jóval társabban fogja fel: nem illetlen viselkedésről beszél, hanem arról az ún. kommunikatív viselkedésről, amelynek révén, amely élési az emberi társadalomban egyáltalán létezhetünk, amely a társas létünkön átitatott közegét jelenti.

A kötet elsősorban azoknak íródna, akik tanulócsoportokkal foglalkoznak (ekér iskolában, akár iskolán kívül), de széles körben is érdeklődő olvasókhoz, akiket foglalkoztat mindennapi viselkedésünk számunkra is "rejtett" világa.

A kötet kétféle anyagot tartalmazna és azeket párhuzamosan megdolná:

Egyfelől: mindennapi kommunikatív viselkedéseink magunk előtt is többnyire ismeretlen szabályrendszerre hívna fel a figyelmet

Másfelől: olyan konkrét programokat kínál, amelyek révén gyakorlati viselkedni tudásunk határai bővíthetők! Ez a gyakorlati rész beemelhető az iskolai oktatásba, a felnőttfoglalkozásokon, a színházi csoportokban, az önkéntes csoportokban stb. Külön-külön tárgyalja a bevezető, az írás, a hozzás területén végezhető ún. kompetencia-térgítési munkát.

A kötet nem csupán ötletet tartalmazna, hanem olyan keretfoglalkozásoknak a leírását is, amelyek segítségével - a konkrét

Javaslat a könyvkiadónak

JAVASLAT

Alulírott kiadásra ajánlok az ALBATROSZ Könyvkiadónak egy kéziratot, amely a mindennapi viselkedésről, valamint annak alakíthatóságáról szól. A viselkedés fogalmát vszont a megszokottnál jóval tágabban fogja fel: nem illetani viselkedésről beszél, hanem arról az ún. kommunikatív viselkedésről, amelynek révén, amely által az emberi társadalomban egyáltalán létezhetünk, amely a társas létezés éltető közegét jelenti.

A kötet elsősorban azoknak íródna, akik tanulócsoportokkal foglalkoznak (akár iskolában, akár iskolán kívül), de szólna mindazokhoz az érdeklődő olvasókhöz, akiket foglalkoztat mindennapi viselkedésünk számunkra is „rejtett” világa.

A kötet kétféle anyagot tartalmazna és ezeket párhuzamosan adagolná:

Egyfelől: mindennapi kommunikatív viselkedéseink magunk előtt is többnyire ismeretlen szabályszerűségeire hívná fel a figyelmet

Másfelől: olyan konkrét programokat kínál, amelyek révén gyakorlati viselkedni tudásunk határai tágíthatók!! Ez a gyakorlati rész hasznosítható az iskolai oktatásban, a pionírfoglalkozásokon, a színjátászó csoportokban, az önismereti csoportokban stb. Külön-külön tárgyalja a *beszéd*, az *írás*, a *mozgás* területén végezhető ún. kompetencia-tágítási munkát.

A kötet nem csupán ötleteket tartalmazna, hanem olyan keretfoglalkozásoknak a leírását is, amelyek segítségével – a konkrét adottságok függvényében – egész foglalkozássorozat tervezhető. Nem recept-könyv kíván lenni, hanem egyfajta „háttérismereti anyag”, amelyet az érdeklődők jól tudnak majd hasznosítani.

Címe lehetne: Szó, mosoly, mozdulat

Terjedelem:

Határidő:

Megjegyzés: Ezzel a témakörrel több éve foglalkozom, már két kézirat formájában kidolgoztam, de különböző – számomra igen kellemetlen – rangsorolási szempontok miatt nem került sor a kiadására. Ez lenne a harmadik átdolgozás, most már az Albatrosz igényei szerint. Román nyelven a Kiadó már jelentetett is meg valami hasonlót.

Tisztelettel,

TERVEZET

Az egyes tanulmányok az akadályozott kommunikáció egy-egy jelenségcsoportját elemzik. Célom az, hogy minden egyes témakörnél az akadályozott kommunikáció egy-egy alapvető jegyét emeljem ki, így a hét rövid tanulmány után átfogó kép álljon össze az akadályozott kommunikáció természetéről. Értelmezésem szerint az a kommunikációs gyakorlat nevezendő akadályozottnak, amelyben valaki(k)nek a kommunikatív cselekvése (Habermas fogalma) lehetlenné vagy torzzá, féligsikerültté válik, amelyben nem alakulhat ki dialógus. (A dialógus esetét külön tanulmányban tisztázom). Az akadályozott kommunikáció két sikon tanulmányozható: (1) az akadályok természete és (2) az akadályok hálójában kommunikatív cselekvésre törekvő egyén síkján. E kötet írásai főként az első jelenségcsoporttal foglalkozunk. Az A.K. természetrajza után a *dialógus* jellemzésével, feltételeivel foglalkozik egy tanulmány, majd zárórészként egy elemzést mutatok be az olyan kommunikáció köréből, amelyből hiányzik az akadályozottság. Az egyes tanulmányok témakörei és vizsgálati területei a következők (ideiglenes címek):

I.

1. Agresszió az utcán: agresszió és asszimetria a mindennapi nyelvhasználatban.

2. Nevelés – család – anyanyelv: a személyes életesemények szimbolikus integrációjának zavarai a családban, a dialógus határainak beszűkülése.

3. Egy újságcikk típus elemzése: a dokumentarizmus poétikája és ideológiája.

4. Az iskolai nyelvhasználat elemzése: az iskolai „világ” kiépülése és jellemzése.

5. Egy napilap levelezői rovatának elemzése: hogyan érik el annak tudatosítását, hogy nem vagyunk képesek belépni a társadalmi nyilvánosság e terébe.

6. Nyelvművelő cikkek világa: a meglévő aszimmetriák legitimációja.

7. Az író-olvasó találkozók nyelve: az aszimmetria közös gyakorlása.

II. A dialógus esélyei: a dialógus kommunikációelméleti értelmezése

III. Egy példa a dialógusra: az anarchia nyelve az iskolában.

Csíkszereda, 4100. T.Vlad.23 C/5 T: 73 506

JAVASLAT

Alulírott kiadásra felajánlok a Tankönyvkiadó szerkesztőségének a Tanári Műhely sorozat számára egy, a fogalmazástanítás elmélete és gyakorlata témaköréből irandó kéziratot.

A könyv három részből épülne fel, amelyekből

- az első rész a jelenlegi fogalmazástanítási gyakorlat rövid áttekintését, valamint a forgalomban lévő tankönyvek fogalmazástanítási feladatrendszerének vizsgálatát tartalmazná

- a második rész óraterveket, elemzéseket tartalmazna, valamint fogalmazás-előkészítő gyakorlatokat. Ez lenne a könyv súlypontja, és végül

- a harmadik rész azokat az elméleti megfontolásokat vázolná fel röviden, amelyek a második részben bemutatott gyakorlatok alapját képezik (a kommunikációelmélet, a vizuális nyelv, a nyelvészociológia, a szemiotika azon eredményeinek számbavétele, amelyek a tényleges gyakorlat elméleti háttérét alkotják).

Mіндеzt úgy szeretném megoldani, hogy az egésznek kézikönyv-jellege legyen, egyaránt használható legyen V., VI., VII., VIII. osztályban.

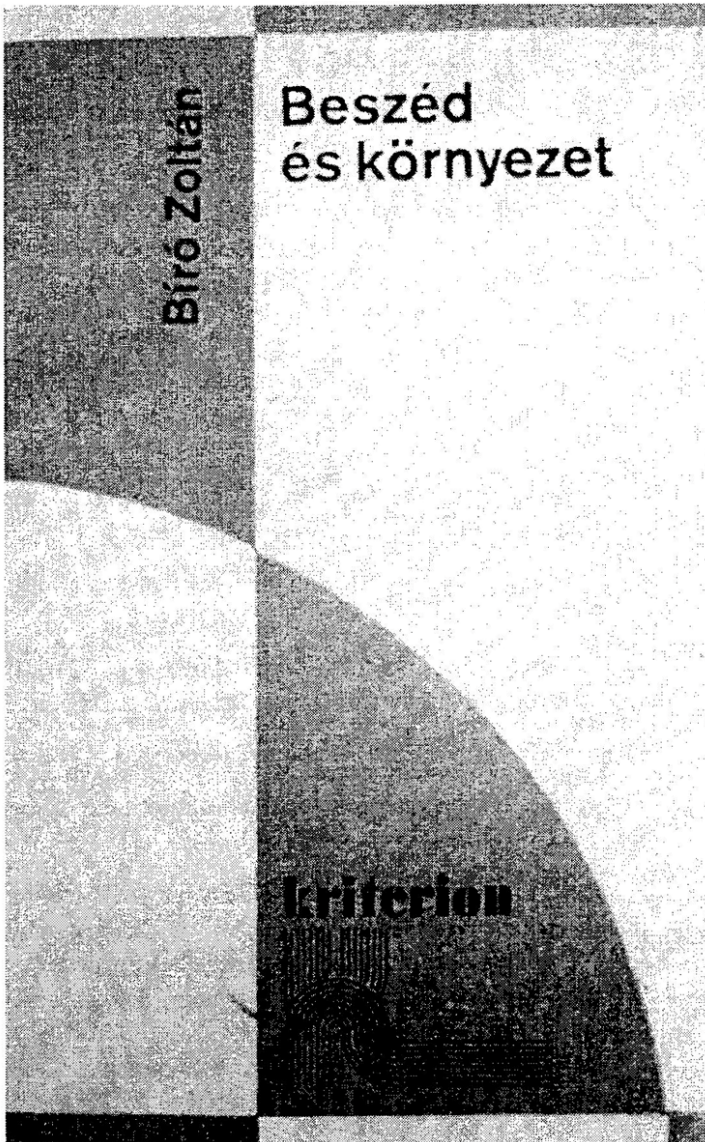
A kézirat terjedelmét a Kiadó és a sorozat igényei szerint alakítom, úgy vélem, hogy a kézikönyv-jellegből adódóan az optimális terjedelem 130-150 gépelt oldal.

A kézirat leadási határideje 1982. október 30.

.....

4100 M-Ciuc

str. T. Vlad. 23/C/5, T. 73506

1984

Beszéd és környezet

Tartalom

Előszó

A környezet fogságában (A nyelvi hátrányos helyzet vizsgálata)

A szóértés feltételeiről (Kommunikáció a családban)

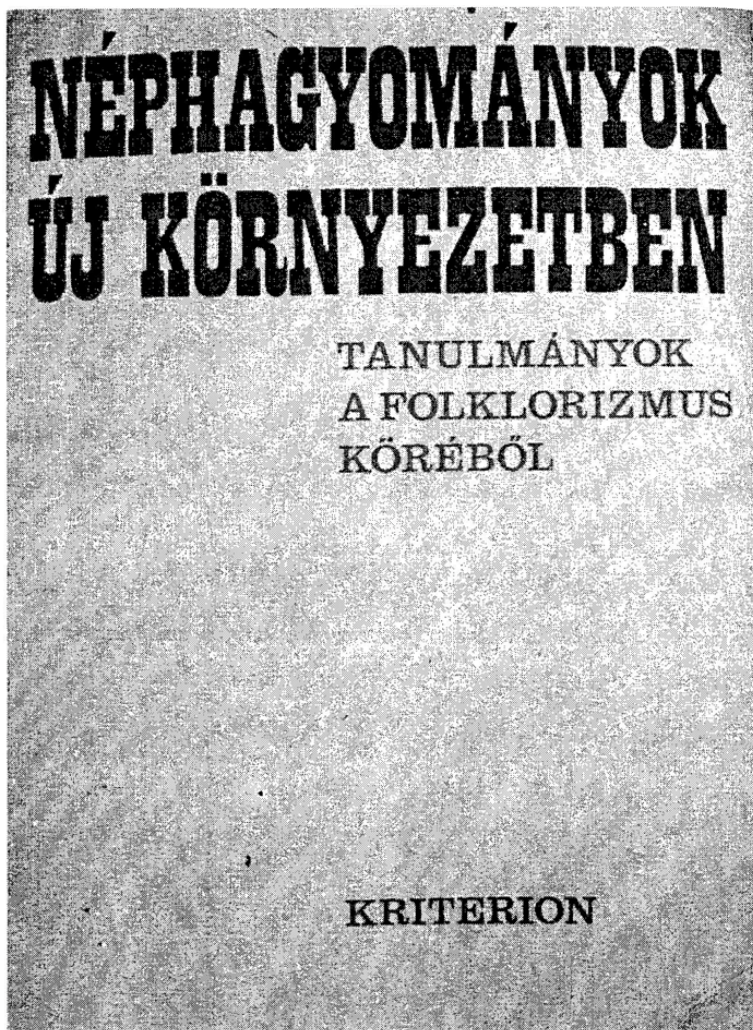
Család – jövőkép – esély (13-14 éves tanulók értékorientációs hálózatának szövegnyelvészeti elemzése)

Holtponton az anyanyelvi nevelés? (Elemzések a fogalmazástanítás köréből)

Egy lehetséges út: a vizuális nyelv

Összefoglalás helyett

Irodalom

1987

Néphagyományos új környezetben Tanulmányok a folklorizmus köréből

Tartalom

Péntek János: Előszó

I.

Mihai Popo: A folklór korunkban

Biró Zoltán: EGY új szempont esélyei

Bodó Julianna: Jelképeink szerepváltása

Biró Zoltán – Gagy József: A folklorizmus háttéréről

Biró Zoltán: Az eldahatóság vonzásában

Mihai Pop: A folklorrendezvények tudományos megalapozásának szükségessége

Dumitru Nicu: A hatásvadászat kelepcéi

II.

Oláh Csiki Irén – Oláh Sándor: Kapcsolattartó formák változása Homoródalmáson

Biró Zoltán: Az árcsói keramiavásár

Gagy József: Egy műfaj születése

Balázs Lajos: Színpadra vitt népszokások

Biró Zoltán – Gagy József: „Mi főleg csináltuk, mások magyarázták” (Montázs a táncművelésről)

Lukács Borbála: A szüreti bál

Biró Zoltán: Népi kultúra a városban

Iosif Hertea: Furulya és táskarádió

Balázs Lajos – Biró Zoltán – Bodó Julianna – Gagy József – Túros Endre: A lehető legszebb ruhában (Szempontok a paraszti öltözködési kultúra változásának vizsgálatához)

Irodalom

A tanulmányok szerzői

Rezumate

Nyers indulatok
és ábrándozások,
makacsság és megértés
átmenet nélküli váltakozása.

Nem gyerekek már.

Mi, felnőttek,
mi, a mindennapi
párbeszédekben
partnereik,
időnként rádöbbenünk:
mennyi mindent meglátnak,
megéreznek – megértenek.

Véleményt mondanak,
ítélkeznek.

Kérdeznek, elégedetlenkednek.

Kényelmetlen és zavaró
ez a szembenállás?

Szükségszerű és örömdetes:
saját önállóságukra
kérdesznek rá.

Sajnálatosabb, ha a felnőttek
szentenciáiba belenyugodva,
ők is így állítják magukat:
"eddig is így volt,
ezután is így lesz"...

hát ide figyelj, édes fiam

ALBATROSZ
KÖNYVKIADÓ

Hát ide figyelj, édes fiam

Tartalom

Marin Manolescu: A ifjúság részvétele a társadalom fejlesztésében

Magyari Nándor László: Szocializáció és identitástudat

Magyari Vincze Enikő: „Mi” és „ti” – egymással szemben

Fred Mahler: Az ifjúság dinamikája

Oláh Irán – Oláh Sándor: Oldódó kötések. Falusi fiatalok kapcsolatvilága

Bodó Julianna: a felszín játéka. Tizenévesek közösségéről

Biró Zoltán: Hát ide figyelj, édes fiam... A szülő-gyerek kapcsolat pőárbeszéd tükrében

Túros Endre: Játékok, szabályok, szerepek. Szemléletváltás a pedagógiában

Bara Katalin: Az olvasás bővületében

Gagy József: Hogy tudsz itt élni, fiam...? Tizenévesek tér- és tárgyhasználatának egy formájáról

Magyari Nándor László: Szombat esti láz. Vázlatok a diszkózásról

Biró Zoltán – Gagy József: A folmélmény nyomában

Leon Buburuzan: A forradalmi ifjúsági szervezet struktúrájának és társadalmi-pilotikai tevékenységének dinamikája

Könyvészet

A kötet szerzői

Tartalom

Bevezetés

I.

Találkozások

Lentőlis térképek

Humoros manőverek (Adalékok a "csavaros ész" kérdésköréhez)

Intimitás vagy nyilvánosság? (Szempontok az emlékeztetési gyakorlat újrarendeléséhez)

Kapcsolatvázlatok

Kísérlet tréfás nyelvi kapcsolatok vizsgálatára

II.

Változatok hétköznapi életrcokra (Montázs a viselkedési stratégiákról)

III.

Bókus - viszonyulás - identitás

(A kommunikáció kérdéskörének egy lehetséges megközelítése)

Irodalom

NEM PUBLIKÁLT KÖNYVEK

A korlátozott kiadási lehetőségek, vagy éppen a visszautasítások ellenére a Munkacsoport keretében több kötet is elkészült. Ezek műfaja: egy-egy téma köré szervezett, egyéni vagy csoportos tanulmány gyűjtemény. Néhány tanulmány utólag megjelent ugyan, de ezek korántsem tudják visszaadni az összeállított kötetanyagok hangulatát, nyelvezetét vagy szakmai üzenetét. Ezek a kéziratok csak úgynevezett „munkacímekkel” jutottak el – előzetes véleményezésre – a kiadókhoz. Ezért a Munkacsoport belső szakmai zsargonjában, feljegyzéseiben, illetve a megmaradt dossziék fedőlapjain is ugyanezen (néhol részlegesen módosított) nevek alatt kerülnek említésre.

Korond kötet

- antropológiai elemzések a korondi fazekasság témaköréből)

Anyanyelvi nevelés kötet („A.N. kötet”)

- A fogalmazástanítás/szövegalkotás általános iskolai gyakorlatát megújítani szándékozó módszertani tanulmány gyűjtemény

Akadályozott kommunikáció kötet

- A mindennapi kommunikációs gyakorlat zavaaraival foglalkozó tanulmánygyűjtemény. Az anyagot olvasó cenzor is kiadásra javasolta, azonban a Kiadó elzárkózott a megjelentetéstől.

Család kötet

- Antropológiai és szociológiai elemzések a „preurbánus” család témaköréből

A falu kommunikációs világa („FKV kötet”)

- Kulturális antropológiai elemzések a rurális térség kommunikációs gyakorlatáról

Oral history kötet („O.h. kötet”)

- Életút interjúk gyűjteményét tartalmazó kötet

Közösség kötet

- Kulturális antropológiai elemzéseket tartalmazó tanulmánygyűjtemény

A VÁLTOZÁS ÉVE

JAVASLAT

a csikszeredai Kommunikációs Antropológia Munkacsoport társadalomkutatási folyóiratának megindítására

Kiindulópont. Napjainkban jelentkeznek a társadalom demokratiszálására irányuló szándékok és törekvések.

Ez a jelenség kérdéseket vet fel:

-ennek a szándéknak milyen esélyei, lehetőségei vannak a társadalom – mint cselekvő – szemszögéből nézve?

-milyen spontán folyamatokra lehet számítani?

-hogyan lehet a spontán mozgásokat tovább animálni?

-a demokratizálás folyamata hogyan fog alakulni?

-stb.

Három nyilvánvaló tény:

-Ezeket a kérdéseket akár hipotetikus igénnyel **meg kell válaszolni**, mert e válaszok nélkül – a társadalom rossz beidegződései miatt – ezt a folyamatot rendkívül nehéz véghezvinni.

-A válasz a társadalom eddigi és mostani működésének folyamatos vizsgálatát feltételezi.

-Ezeket a válaszokat mindazok körében forgalmazni kell, akik ilyen vagy olyan formában résztvesznek a társadalom építésében (értelmségiek és értelmiségi habitust követők).

Következésképpen támogatni kell **minden olyan tudományos munkát és intézményt**, amely kiszolgálja ezt a demokratizálódási folyamatot (átfogóbb értelemben a társadalomépítési gyakorlatot) olyanformán, hogy hasznos információkat és értelmezési modelleket szolgáltat:

-az érdekképviselési formák kiépítése számára

-a kulturális intézmények működési stratégiái számára

-a mindennapi élet szerveződése számára.

A fenti megfontolások, valamint eddigi elemzéseink nyomán szükségesnek tartjuk az alábbiakat:

-Egy olyan negyedévenként megjelenő kiadvány létrehozását, valamint a kiadvány körül egy olyan kutatói gárda működtetését, mely tagjai folyamatosan foglalkoznának ezekkel a kérdésekkel, és eredményeiket (részben nyilvánosság elé tárt cikkek, tanulmányok, részben

JAVASLAT

a csákszeredai Kommunikatív Antropológia Munkacsoport
társadalomkutatási folyóiratának megindítására

Kiindulópont. Napjainkban jelentkeznek a társadalom
demokratizálására irányuló szándékok és törekvések.

Ez a jelenlegi kérdéseket vet fel:

- ennek a szándéknak milyen előfeltételei, lehetőségei vannak a társadalom - mint eszelekvő - szemszögéből nézve?
 - milyen spontán folyamatokra lehet számítani?
 - hogyan lehet a spontán mozgásokat tovább animálni?
 - a demokratizálás folyamata hogyan fog alakulni?
- stb.

Három nyilvánvaló tény:

1. Ezeket a kérdéseket akár hipotetikus ~~is~~ igényei meg kell válaszolni, mert a válaszok nélkül - a társadalom rossz beidegződései miatt - ezt a folyamatot rendkívül nehéz véghezvinni.
2. A válasz a társadalom ^{ny}eddiggi és mostani működésének folyamatos vizsgálatát feltételezi.
3. Ezeket a válaszokat mindazok körében forgalmazni kell, akik ilyen vagy olyan formában résztvesznek a társadalom építésében /értelmiségiek és értelmiségi habitust követők/
(társadalmi körök)

Következésképpen minden olyan tudományos munkát és intézményt, amely kiszolgálja ezt a demokratizálódási folyamatot /átfogóbb értelemben a társadalomépítési gyakorlatot/ olyanformán, hogy hasznos információkat és értelmezési modelleket szolgáltat:

- az érdekvépviseleti formák kiépítése számára
- a kulturális intézmények működési stratégiái számára
- a mindennapi élet szerveződése számára

A fenti megfontolások, valamint eddigi elemzéseink nyomán szükségesnek tartjuk az alábbiakat:

Szakmai folyóirat terve 1989. december 29.

pedig belső használatra szánt tanulmányok formájában) közvetve és közvetetten fel lehet használni a kultúra egészét érintő demokratizálódási folyamat támogatásában.

-A fentebb jelzett műhely induló magvát a Kommunikációs Antropológia Munkacsoport képezné (Csíkszereda), mivel ennek a csoportnak ezen a téren közel egy évtizedes tapasztalata van, és több kötetnyi, ebbe a témakörbe vágó kész anyaggal rendelkezik. Rövid időn belül ezt a magot szélesebb körű hálózattá kell fejleszteni.

-A K.A.M. eddigi munkakapcsolatait felhasználva szoros együttműködést kell kiépíteni a fővárosi Antropológiai Laboratórium munkatársi gárdájával és más társadalomkutatói csoportosulásokkal, valamint – szintén a már létező kapcsolatok megerősítése révén – a szomszédos országok hasonló jellegű kutatócsoportjaival.

Célunk:

-egy nem provinciális, széles látókörű és – szakmai szempontból – a jelenlegi társadalomkutatással lépést tartó kiadvány létrehozása

-a társadalomépítésről, a társadalom működéséről való gondolkodás alakítása

-adatbank létrehozása (elemzések, eddigi eredmények, bibliográfia, stb.)

A negyedévi kiadványnak folyóirat jellegűt kívánunk adni, amely tanulmányokat, dokumentumokat, vitákat, szemléletet, fordításokat, a mindennapi életre irányuló reflexiókat, naplókat stb. tartalmaz olyan témákról, amelyek mindennapi életünkre vonatkozóan továbbgondolásokat, értelmezéseket válthatnak ki.

Terjedelme 60-80 folyóiratoldal. Tekintettel a kész anyagokra, valamint a K.A.M. füzetek összeállításánál szerzett szerkesztői gyakorlatra, indulásként egy 6-8 fős gárda elláthatná a feladatokat. Körvonalazott elképzeléseink vannak olyan feladatokról is, mint a terjesztés, a munkatársi gárda beszerzése, stb., de ezekre itt nem térünk ki.

Ajánlatosnak tartanánk, ha a kiadvány adminisztrációja a főváros-hoz kapcsolódna. Ehhez a menedzselési munkához Rostás Zoltán ért.

Kedvező elbírálás, véleményezés esetén készen állunk a további részletek kidolgozására, valamint a tényleges szerkesztői munka beindítására.

Kommunikációs Antropológia Munkacsoport

Csíkszereda, 1989. december 29.

T Á R S A G O S A T Á R S Á G

és

A P I L I V É S

A szakaszreális Kommunikációs Antropológia munkacsoport tevé-
kenységéről kapcsolatosan.

A referenciák joga a témaszakmunkatételt akkor is jelölteti, amikor az egész témaszakma az állítások összefoglalásánál. Ezt, azaz, a témaszakmunkatételi habitus képzéséről is beszél a folyóirat referenciát, valamint a referenciák nyelvi módosítását interpretációkat megfogalmazását. Ez a habitus nem vált leírható szerep az elmúlt évek és nemzetközi kultúrákban, a kultúra kutatás is idegenkezűnek tűnhet majd az emberek szemében. Holott mindig van kultúra - a szó legáltalános értelmében véve azt a fogalmat - amely a minden területre vonatkozó és ugyanezkor a felismerés korrekció lehetőségeit is kínáló értelmezési attitűdöt tartóan működik. A minden területre kiterjedő, tudományos jellegű reflexív intézményes működés (mindenekelőtt szélesebb értelemben vett témaszakmunkatételi munkacsoport formájában) a kultúra szerves tartozéka. Ez a kutatói attitűd a szűk kultúra minden megnyilvánulási formáját természetesen tekinti, és ugyanezkor működési kívánja az azokra irányuló interpretációkat is. Még akkor is, amikor ezek a megnyilvánulások vannak a náluk való becsülést nehezen viselik el.

A szakaszreális Kommunikációs Antropológia Munkacsoport a fentiekben megjelölt habitust tudományos paradigmaként kívánja és kívánja működésnek. A munkacsoport egy évtizednyi működése során két olyan területre összpontosította tevékenységét, amelyek a mai helyzetben különfontosságúnak minősülnek. Az az első; annak a mindennapi életnek a módszeres vizsgálata,

Tájékoztató anyag a Munkacsoportról, 1989. december 28-án

TÁJÉKOZTATÁS és FELHÍVÁS

A csíkszeredai Kommunikációs Antropológia Munkacsoport tevékenységével kapcsolatban.

A rákérdezés joga a társadalomkutatót akkor is megilleti, amikor az egész társadalom az állítások eufóriájában él. Sőt, mi több, a társadalomkutatói habitus kényszerre is avatja a folyamatos rákérdezést, valamint a rákérdezések nyomán adódó interpretációk megfogalmazását. Ez a habitus nem vált legitimált szereppé az elmúlt húsz év nemzetiségi kultúrájában, s működése ezután is idegenszerűnek tűnhet majd sokak szemében. Holott aligha van kultúra – a szó legtágabb értelmében véve ezt a fogalmat – amely a minden területre vonatkozó és ugyanakkor a folyamatos korrekció lehetőségeit felkínáló értelmezői attitűdöt tartósan nélkülözhetné... A minden területre kiterjedő, tudományos jellegű önreflexió intézményes működtetése (mindenekelőtt szélesebb értelemben vett társadalomkutatói munkacsoport formájában) a kultúra szerves tartozéka. Ez a kutatói attitűd a kultúra minden megnyilvánulási formáját természetesnek tekinti, de ugyanakkor működtetni kívánja az azokra irányuló interpretációkat is. Még akkor is, amikor ezek a megnyilvánulási formák a róluk való beszélést nehezen viselik el.

A csíkszeredai Kommunikációs Antropológia Munkacsoport a fentiekben megjelölt habitust tudományos paradigmaként kívánta és kívánja működtetni. A munkacsoport egy évtizednyi működése során két olyan területre összpontosította tevékenységét, amelyek a mai helyzetben kulcsfontosságúaknak minősülnek. Az első: annak a mindennapi életnek a módszeres vizsgálata, amelyre minden intézménynek, érdekképviselői formának épülnie kell. A második: annak a nemzetiségi intézményhálózatnak a módszeres elemzése (beleértve a formális és informális intézményeket), amely az elmúlt 20-25 évben a „nemzetiségi kultúra” szerepkörében működött, s amely – egy hipotetikus, meneteközben sem ellenőrzött valóságképre épülve – a mindennapok által működtetett kultúra mellett kitermelte és fenntartotta annak egy „értelmiségi” változatát.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a fenti kijelentések érveket követelnek. Már megjelent munkáink mellett több kötetnyi nyomdakész tanulmánnyal

tudunk érvelni állításaink mellett. Ugyancsak a kultúra működését célzó vizsgálataink vezettek arra a meggyőződésre, hogy a most megfogalmazódó intézményépítési stratégiáknak szembe kell nézniük az elmúlt húsz év „hagyományával”, ha nem kívánják újratermelni azt a megkettőződést, amely a kultúra egészére nézve labilitást és törekenységet eredményezett, eredményezhet. Tapasztalataink azt igazolják, hogy a kultúra mindennapi világában még igen erős intézményszerűségi „csírák” léteznek, s ezek nem csupán alapként, hanem – megismerésük után – intézményépítési modellként is felhasználhatók. A nyilvánosság terében működő „értelmiségi kultúra” mögött igen erős tartalékokkal élt és él tovább a mindennapok kultúrája. E két szint közelítése nélkül önszerveződésre és hajlékonyságra képes társadalom aligha jöhet létre. Ez a közelítés pedig – az egyes intézmények elemzése során kapott konklúziókat véve alapul – nem valósítható meg az értelmiségi réteg valóságképeinek újraalkotása, valamint az eddigi intézményépítési rutinokra való **rálátás** nélkül.

A csíkszeredai Kommunikációs Antropológia Munkacsoport adalékokat tud nyújtani az ebben az értelemben felfogott intézményépítési stratégiák kidolgozásához. Ezek az adalékok tudományos interpretációkként kezelhetők s mint ilyenek korántsem képesek betölteni az ezen a téren mutatkozó hatalmas űrt. Bár az idő még nem kedvez a tárgyilagos megfontolásoknak, a Munkacsoport tagjainak az a meggyőződése, hogy ilyen irányú eddigi működésüket fokozniuk kell, elsősorban a társadalom működésére vonatkozó elemzések, másodsorban pedig az ilyen jellegű tevékenység intézményesítésének irányába.

Ami jelenleg kész van (ez a felsorolás **nem** tartalmazza a nyomtatásban megjelent munkákat):

- Tanulmánygyűjtemény a mindennapi élet közösségeinek vizsgálata témaköréből + egy módszertani tanulmány ilyen jellegű vizsgálatok végzéséhez

- Elemzés a nemzetiségi intézmények működéséről + Javaslat intézményépítési stratégiákhoz

K.A.M. Füzetek 1. (150 oldal)

- „Nemcsak az Környezet, ami zöld!” (Elemzések az ember és környezet viszonyáról)

K.A.M. Füzetek 2. (100 oldal)

- Közösségek vizsgálata (elméleti és módszertani anyagok)

K.A.M. Füzetek 3 (100 oldal)

– Tanulmánygyűjtemény az intézmények tágabb értelemben felfogott „nyelvhasználatáról” (újságcikktípusok, tankönyvek, író-olvasó találkozók stb.)

– Tanulmánygyűjtemény a mindennapi kapcsolatvilág működésének témaköréből

– Tanulmánygyűjtemény a tinédzserek életvilágainak szerveződéseiről (térhasználat, kapcsolatok stb.)

– Tanulmánygyűjtemény az emlékezés és emlékeztetés témaköréből

– Módszertani kézikönyv a tág értelemben felfogott anyanyelvi nevelés és nyelvi animációs gyakorlat témaköréből

– Kidolgozott, de közlésre nem szánt anyagok egyes nagyobb súlyú intézmények működési rutinjairól

– Rétegspecifikus vizsgálódások a mindennapi élet szerveződésének témaköréből (mediációs gyakorlatok, animációs gyakorlatok, kapcsolathálók elemzése, életvilágépítési mechanizmusok stb.)

– Módszertani anyagok antropológiai vizsgálódásokhoz

Megj.

1. Ez a Tájékoztató nem tartalmazza a Munkacsoport eddigi tevékenységének bemutatását és terveit sem. A munkánk iránt érdeklődőknek minden ilyen irányú információt megküldünk.

2. Az ebben a Tájékoztatóban megjelölt munkát intézményesíteni kívánjuk (folyóirat, tudományos munkacsoport). Kérjük mindazoknak a támogatását, akik a szakmai téren való együttműködésben, illetve az intézményesüléshez elengedhetetlenül szükséges adminisztrációs és anyagi feltételek megteremtésében segítségünkre lehetnek.

Csíkyszereda, 1989. dec. 28.

Kommunikációs Antropológia Munkacsoport

Ideiglenes cím:

4100 M-Ciuc

Str. T. Vladimirescu 23 C/5

Jud. Harghita

Tel. 958/21156